

Ville Koverola

Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin videodokumentaatio

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Insinööri (AMK)

Mediatekniikan koulutusohjelma

Insinööriytyö

15.9.2013

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Ville Koverola Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin videodokumentaatio 35 sivua 15.9.2013
Tutkinto	insinööri (AMK)
Koulutusohjelma	mediatekniikka
Suuntautumisvaihtoehto	digitaalinen media
Ohjaajat	yliopettaja Erkki Rämö projektipäällikkö Katri Korkalainen
<p>Insinööriyössä suunniteltiin ja toteutettiin Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA) -projektin videodokumentaatio ja tutkittiin nykyaikaisen videotuotannon menetelmiä ja prosesseja. Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin tavoitteena on luoda ja kehittää ratkaisuja ja palveluja ikääntyvien ihmisten asumisen ja hyvinvoinnin tarpeisiin muun muassa energiatehokkuutta ja esteettömyyttä hyödyntämällä. Projektin toteuttajina oli useita eri hyvinvoinnin ja tekniikan alan toimijoita.</p> <p>Insinööriyössä toteutettiin videodokumentaatio, joka koostuu kolmesta erillisestä videotuotannosta, joista jokainen esittelee HEA-projektin tavoitteita ja toteutuksia eri kokonaisuuksina. Videodokumentaation tarkoitus on tuoda esille HEA-projektin pääkokonaisuuksia ja tuloksia videomateriaalin avulla ja luoda media ja kanava, jolla tuloksia voidaan esitellä jäsennellysti suurelle yleisölle ja taata tehokas näkyvyys ja saatavuus.</p> <p>Työtä varten perehdyttiin videotuotannon ja -suunnittelun menetelmiin ja teoriaan. Tutkimalla nykyaikaisen videotuotannon ja -suunnittelun menetelmiä ja työprosesseja ja vertaamalla videodokumentaation tuotantoa ja menetelmiä pystyttiin mittamaan tuotantoon ja työkokonaisuuksiin liittyviä ongelmia ja mahdollisuuksia. Videoiden kuvaamisessa ja jälkikäsittelyssä pyrittiin tuomaan esitettäviä asioita esille informatiivisesti ja havainnollisesti kuvaustekniikoita ja videon ulkoasua ja rakennetta hyödyntämällä.</p> <p>Työn tuloksena syntyi kanava, jonka avulla pystytään havainnollisesti esittämään HEA-projektin tuloksia tehokkaasti halutulle kohdeyleisölle, ja uusi keino antaa tietoa ikäihmisten asumiseen ja hyvinvointiin liittyvistä ongelmista ja mahdollisuuksista.</p>	
Avainsanat	videotuotanto, esittelyvideo, verkkovideo

Author Title Number of Pages Date	Ville Koverola Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin video-dokumentaatio 35 pages 15 September 2013
Degree	Bachelor of Engineering
Degree Programme	Media Technology
Specialisation option	Digital Media
Instructors	Erkki Rämö, Principal Lecturer Katri Korkalainen, Project Manager
<p>This thesis focuses on design and implementation processes of Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA) project and examines methods and techniques of modern video production.</p> <p>The goal of HEA project is to create and develop solutions and services for accommodation and wellbeing needs of elderly people by making use of energy efficiency and accessibility.</p> <p>A video documentation was implemented as a part of the project. The video documentation consists of three separate video productions each demonstrating goals and results of HEA project from a different perspective. The purpose of the video documentation was to present main entities and achievements of HEA project through video material and to create media and channel to demonstrate the results in a structured manner to a wide audience with effective visibility and availability.</p> <p>A research of video production and design theory was conducted for the thesis. By studying methods and processes of modern video production and by comparing methods and production of the video documentation it was possible to measure problems and possibilities involved in production and workflows. In the production and post-production stages the aspects of the project was presented in an informative and illustrative way by making use of filming techniques, structure and appearance of the video.</p> <p>As a result of the project a channel was generated to present goals and results of HEA project in an illustrative and efficient manner to a specific target audience. It is also a new way to provide information about problems and possibilities related to residency, energy efficiency and wellbeing of elderly people.</p>	
Keywords	video production, demonstrational video, online video

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projekti	2
3	HEA-projektin videodokumentaatio	4
3.1	Hyvä ikääntyminen -video	4
3.2	Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -video	6
3.3	Co-design by Game -video	9
4	Videodokumentaation tuotanto	11
4.1	Videotuotannon esituotanto ja suunnittelu	11
4.2	Videomateriaalin kuvaaminen	11
4.3	Videoprojektin jälkituotanto ja editointi	13
5	Nykyaikaisen videotuotannon prosessit	14
5.1	Esituotanto	14
5.2	Videomateriaalin tuotanto	18
5.3	Jälkituotanto	26
6	Yhteenveto	33
	Lähteet	34
	Liitteet	
	Liite 1. Hyvä ikääntyminen -videon leikkauskäsikirjoitus	
	Liite 2. Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -videon leikkauskäsikirjoitus	
	Liite 3. Co-design by Game -videon leikkauskäsikirjoitus	

1 Johdanto

Insinööriyön tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA) -projektin videodokumentaatio, analysoida videodokumentaation suunnitteluun ja tuotantoon sisältyvät prosessit ja tutkia nykyaikaisen videotuotannon prosesseja ja työkokonaisuuksia. HEA-projektin tavoitteena on kehittää ikääntyvien ihmisten elämää, hyvinvointia ja asumista helpottavia teknisiä ratkaisuja ja toteutuksia. Kehityksessä hyödynnetään energiatehokkuutta ja esteettömyyttä.

Insinööriyössä on tarkoitus toteuttaa videodokumentaatio, joka sisältää kolme eri videotuotantokokonaisuutta. Jokaisessa videotuotantokokonaisuudessa käsitellään HEA-projektin konseptia, tavoitteita ja toteutuksia eri kokonaisuuksina. Videodokumentaation tarkoitus on tarjota media ja kanava, jolla HEA-projektin tuloksia voidaan esitellä jäsennellysti suurelle yleisölle. Videodokumentaatio toteutetaan kolmena verkkovideona saatavuuden ja helppokäyttöisyyden tehostamiseksi. Videot julkaistaan Internetissä, ja ne ovat katsottavissa verkkoyhteyden avulla paikasta riippumatta. Toissijaisena formaattina on fyysinen tallenne.

Videodokumentaation suunnittelu ja tuotanto muodostavat tämän insinööriyön rungon. Työssä tutkitaan nykyaikaisen videotuotannon prosesseja ja metodeja, joihin videodokumentaation tuotantoa ja toteutusta verrataan. Insinööriyöraportti tarkastelee videotuotantoa tuotannollisesta ja teknisestä näkökulmasta. Työn tarkoituksena on jäsennellyä ja selkeyttää videotuotantoon kuuluvia prosesseja ja metodeja ja näin tehostaa videotuotantoon kuuluvia työskentelymalleja.

2 Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projekti

Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin keskeisiä teemoja ovat ikään-tyvän väestön tämän hetken ja tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen energiatehokkuutta lisäävillä ja esteettömyyttä parantavilla ratkaisuilla ja ikäihmisten arkiympäristöä ja elämää kehittäville palveluille. Ikääntyvien ihmisten turvallinen arki edellyttää esteettömyyttä ja kotiin ja arkiympäristöön integroitavien palvelujen kehittämistä.

Projektissa kehitetään uusia käyttäjälähtöisiä palvelumalleja ja ratkaisuja, jotka parantavat erityisesti ikäihmisten energiatehokasta asumista ja arjen hyvinvointia. Projektissa hyödynnetään hyvinvointialan ja teknologian sovellusten asiantuntemusta ja tietotaitoa. [1.] Tämä on toteutettu käytännössä muun muassa energiakartoituksilla energiatehokkuuden lisäämiseksi ja valaisumittauksilla esteettömyyden ja helppokäyttöisyyden parantamiseksi osassa projektin pilottikohteista.

Projektin tavoitteena on tarkastella, miten hankkeen toimintamalli, joka perustuu energiatehokkaan asumisen ja palveluiden kehitystyöhön, parantaa yritysten innovaatiotoimintaa ja kehittää tuotteita ja palveluja niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Hankkeen ja konseptin tarkoituksena on tukea innovaatioiden syntymistä ja hoiva- ja teknologia-alan yritystoimintaa ja työllisyyttä samalla kestävänsä kehityksen toimintaperiaatteita hyödyn-
täen. [2.]

Projektissa toimivat yhteistyössä Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Kymenlaakson, Saimaan ja Turun ammattikorkeakoulut, Laurea-, Arcada- ja Metropolia-ammattikorkeakoulut, Aalto-yliopisto, Etelä-Karjalan terveystieteiden tutkimuskeskus, Mäntsälän Sähkö, Enoro Oy ja Green Net Finland. Projektin ovat rahoittaneet Etelä-Suomen EAKR-ohjelma ja Päijät-Hämeen liitto. Projekti toteutetaan aikavälillä 1.9.2011–28.2.2014. [2.]

Pilottikohteet

Projektin kehitysyhteistyöhön kuuluu kuusi eri osahanketta, joissa projektin sovelluksia ja ratkaisuja pilotoidaan erilaisissa asuinyhteisöissä, palveluyksiköissä ja -taloissa [1]. Näitä pilottikohteita ovat Puustelli ry:n palvelukeskukset Elimäellä ja Koriolla. Puustelli ry:n palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen muodoissa ja senioritalossa

tarjotaan asumis- ja hoivapalveluja. Pilottikohteessa on tavoitteena luoda toimintatapoja vähentämään yksinäisyyden tunnetta ja parantamaan yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta kohteessa arvioimalla asukkaiden kokemuksia. Tavoitteena on myös tuottaa toimenpidesuosituksia palveluasumiseen tulosten perusteella. [3.]

Helsingin Loppukiri -senioriyhteisössä kehitetään itsenäiseen asumiseen ja turvalliseen, omaa toimintakykyä ylläpitävään asumiseen kotona tähtääviä palveluja ja edistetään osallisuutta asuinyhteisön toimintaan. Tuloksia on tarkoitus hyödyntää esimerkiksi Kalasatamaan valmistuvan Kotisataman senioriyhteisön toimintojen suunnittelussa. [3.]

Lappeenrannassa toimii Mallu-palveluauto, jonka toiminta-ajatuksena on taata haja-asutusalueiden ikäihmisille terveydenhuolto- ja vanhustenpalveluja liikkuvan terveyspalveluyksikön voimin. Liikkuvuus takaa palveluiden hyvän saatavuuden syrjäisiinkin sijainteihin. Projektissa palveluauton yhteyteen kehitetään laajempaa palveluvalikoimaa ja pidempää itsenäisen kotona asumisen mahdollisuutta tukevaa toimintakonseptia, jonka kohderyhmänä toimivat palveluauton asiakkaat ja palveluauton toimintaympäristön lähistöllä sijaitsevien pientalojen asukkaat. [3.]

Mäntsälässä sijaitsee Osuustien Vanhustentalo, jonka asukkaille tarjotaan päivittäinen mahdollisuus kotihoidon apuun ja tukipalveluihin. Projektin kohderyhmänä toimivat Osuustien vanhustentalon asukkaat ja kotihoidon henkilökunta, jonka toimintaan kehitetään uusia asumisen yhteisöllisyyttä, turvallisuuden tunnetta ja asukkaiden toimintakykyä edistäviä palvelumalleja. [3.]

Porvoon Palomäen palvelukeskukselle kehitetään projektissa uusia henkilökuntaa ja toimenpiteitä helpottavia hoitoteknisiä ratkaisuja, kuten Elsi® Turvalattia -konsepti, ja asukkaiden turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä ja toimintakykyä helpottavia palveluja. Palomäen palvelukeskus tarjoaa tehostettua palveluasumista asukkaille, jotka tarvitsevat jatkuvaa hoitoa, kuten muistisairaat tai vammaiset ihmiset. [3.]

Salon kaupungin vuokratalossa, Hakastaronkatu 15:ssä, asuu monikulttuurisessa ympäristössä vaihto- ja tutkinto-opiskelijoita. Projektin tavoitteena pilottikohteessa on kehittää asumisviihtyvyyttä ja energiatehokkuutta lisäävä toimintamalli tarjoamalla energiankulutustietoa asukkaille helposti ymmärrettävässä muodossa ja ohjata kulutustottumuksia energiatehokkaampaan suuntaan. [3.]

3 HEA-projektin videodokumentaatio

HEA-projektin videodokumentaatio toteutettiin kolmena eri videona, jossa jokaisessa esiteltiin yhden HEA-projektin pilottikohteen toiminnan konseptia, toteutettuja toimintamalleja ja tuloksia. Videodokumentaation videoita esitetään seminaareissa ja koulutus-tilaisuuksissa. Videodokumentaatioon valittiin Loppukiri-senioriyhteisön, Porvoon palvelukeskuksen ja Mäntsälän vanhustentalon pilottikohteet. Alun perin videodokumentaatioon piti lukeutua kaikki HEA-projektin pilottikohteet, mutta resurssi- ja aikataulusyiden vuoksi päädyttiin videotuotanto rajaamaan kolmeen oleellisimpaan, toteutuksista monipuolisimpaan ja havainnollisimpaan pilottikohteeseen.

3.1 Hyvä ikääntyminen -video

Hyvä ikääntyminen -videolla esitellään HEA-projektin sosiaalisia ja teknisiä toteutuksia kahdessa pilottikohteessa, Loppukiri-senioriasuinyhteisössä Helsingissä ja Osuustien vanhustentalossa Mäntsälässä. Video toteutettiin kohtauskäsikirjoituksen pohjalta, jossa videon tapahtumat jaetaan kohtauksiin teemoittain. Videon sisältöosuus on jaettu kahteen kokonaisuuteen, *Hyvä ikääntyminen arjen kohtaamisina* ja *Hyvä ikääntyminen arjen toimintoina*, jotka toimivat videon pääjaksoina. Nämä kaksi pääjaksoa on jaettu useamman alaotsikon ja kohtauksen alle.

Videon pääteemoina ovat turvallinen arki, ystävyys, toiset ihmiset, koti ja yhteisöllisyys. Videon tunnelma pyrittiin luomaan kauttaaltaan rauhalliseksi ja lämpimäksi tyynen taustamusiikin avulla. Tunnelman tukemiseksi hyödynnettiin kuvausteknisiä seikkoja, jossa suositettiin paikallaan olevaa kuvaa ja hitaita panorointeja ja tilitauksia, joissa kamera pysyy paikallaan, mutta sen suuntaa käännetään joko pysty- tai vaakasuunnassa. [4, s. 191–192.]

Video alkaa otsikolla *Hyvä ikääntyminen*, ja HEA-projekti esitellään pääpiirteittäin tekstinä mustaa taustaa vasten, minkä jälkeen videolla näkyy kuvaa molempien pilottikohteen, Loppukirin senioriyhteisön ja Osuustien Vanhustentalon, rakennusten ulko- ja sisätiloista ja katsojalle esitellään vuorotellen molempien pilottikohteen ympäristö ja miljöö. Tätä havainnollistetaan kuvassa 1.



Kuva 1. Hyvä ikääntyminen -videon kuvaa Loppukirin sisätiloista.

Kokonaisuus *Hyvä Ikääntyminen arjen kohtaamisina* alkaa otsikolla *Turvallinen arki*, ja se koostuu Osuustien Vanhustentalon asukkaiden haastatteluista, joissa he kertovat mielteitään ja tarpeitaan omassa arjessa. Tätä seuraa kohtaus *Ystäviä*, jossa haastateltavat kuvasivat tuntemuksiaan ystäväistä ja yhteisöllisyydestä Osuustiellä. Seuraavat kohtaukset *Koti* ja *Toiset Ihmiset* koostettiin Loppukirin asukkaiden haastatteluista, joissa he kertoivat tuntemuksistaan ja mielteistään kodin, ystävien ja muiden asukkaiden merkityksestä arjessa.

Haastatteluja varten toteutettiin pohjustava kysymyskaavio, jonka tarkoituksena oli antaa suuntaa haastateltavien asukkaiden puheenvuoroille ja näin auttaa sisällön syntymisessä. Haastattelut kuvattiin kokonaisina, mutta videolle poimittiin käsikirjoituksen pohjalta haastattelusta lauseita ja kohtia, jotka olivat havainnollisia ja sisällöltään mielekkäitä. Kohtauksissa näytettiin videokuva haastateltavista ihmisistä haastattelutilanteessa sekä välissä videokuva rakennusten tiloista ja yhteisistä tapahtumista, kuten asuinyhteisön ruokailuhetkestä ja siivouksesta, jonka asukkaat toteuttavat talkoohennessä yhdessä.

Kokonaisuus *Hyvä ikääntyminen arjen toimintoina* keskittyi ryhmätoimintaan ja yhteisöjen tapahtumiin. Kokonaisuus alkaa otsikolla *Osuustie – mielekästä tekemistä, tapahtumia ja ryhmätoimintaa*. Kohtauksessa näytetään otteita Osuustien asukkaiden haas-

tatteluista, jossa he kertovat mietteitään ryhmätoiminnasta ja aktiviteeteista pilottikohteessa. Asukkaille järjestetään toimintaa, kuten tanssitunteja, leivontaa ja kirjansidontaa, opiskelijoiden toimesta, ja seuraava kohtaaus *Kirjansidontaa ja leivontaa opiskelijoiden kanssa* kuvaa sitä. Kohtauksessa näytetään videokuvaa asukkaista ryhmätoiminnan aktiviteettien parissa. Taustalla on musiikkia. Kohtauksessa *Yhteinen tila kokoontumiseen* on otteita Osuustien asukkaiden haastatteluista, jossa he esittävät parannusehdotuksia yhteisen tilan puuttumiseen pilottikohteessa.

Loppukiri – Yhteisöllisyyttä rakentamassa -kohtauksessa näytetään Loppukirin asukkaan haastattelu, jossa hän esittelee katsojalle Loppukirin yhteisöllisyyttä kuvastavia juoma-astioita, johon on painatettu erilaisia mietelauseita. Kohtauksessa näytetään videokuvaa haastattelutilanteesta ja ajoittain videokuvaa rakennuksen ulkotiloista visuaalisen kerronnan monipuolistamiseksi, mutta kuitenkin videon rauhallista tunnelmaa noudattaen. Videokuvan päällä näytetään myös mietelauseet hitaasti liikkuvana tekstinä korostavana visuaalisena tehokeinona.

Seuraava kohtaous *Yhteinen ruokailu – yhteisöllisyyden kruunu* käsittelee Loppukirin asukkaiden yhteistä ruoanlaitto- ja ruokailuhetkeä. Videokuva keskittyy yhteiseen ruoanlaittoon ja ruokailuun, jossa korostuvat teemoina yhteisöllisyys ja ystävät. Taustalla äänenä on Loppukirin asukkaiden haastatteluista koostettuja lauseita ja mietteitä yhteisestä ruokailusta ja yhteisöllisyyden toteutumisesta Loppukirissä. Viimeinen kohtaous *Valaistus tukemaan arjen toimintaa* seuraa optometrian opiskelijoiden valaistusmittauksia Loppukirin tiloissa ja demonstroi valaistuksen kannalta toteutettuja parannuksia Loppukirissä. Video päättyy taustamusiikin kera mustaa taustaa vasten esitettyihin lopputeksteihin, jossa esitellään suunnittelijat, toteuttajat ja yhteistyökumppanit.

3.2 Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -video

Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -videolla keskitytään Loppukirin asukkaiden ryhmähaastatteluun, jossa pohditaan, mistä asioista koostuu hyvä asuminen. Videon tarkoitus on eritellä ja viestiä ongelmakohtia ja toimintoja, joita voidaan hyödyntää ikäihmisten hyvinvointia ja asumista koskevassa suunnittelussa ja ratkaisuissa. Tarkoituksena on myös demonstroida, millaista on vanheneminen suomalaisessa arvo- ja kulttuuriympäristössä. Videon teemoina ovat vanheneminen, yksinäisyys ja yhteisöllisyys. Videolla tavoiteltiin pirteää ja reipasta tunnelmaa, johon pyrittiin siihen sopivalla

äänimaailmalla ja taustamusiikilla. Videokuva keskittyi pääasiassa haastattelutilanteisiin, mutta välissä näytetään videokuva muun muassa asukkaiden yhteisistä hetkistä ja toiminnasta visuaalisen kerronnan elävöittämiseksi ja tehostamiseksi. Haastattelussa esiintyviä lauseita tai sanoja korostettiin ja haastateltavien asukkaiden nimet tuotiin näkyviin videokuvan päällä esitettävällä grafiikalla, kuten kuvasta 2 ilmenee.



Kuva 2. Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -videon haastattelutilanne.

Video jaettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, *Hyvä Asuminen* ja *Tulevaisuus*. *Hyvä Asuminen* -osiossa käsitellään asumiseen ja hyvinvointiin liittyviä tarpeita ja näkökulmia, ja jälkimmäisessä *Tulevaisuus*-osiossa keskityttiin tulevaisuuden toiveisiin ja mielekkääseen vanhenemiseen liittyviin seikkoihin.

Videomateriaali taltioitiin noin tunnin kestäneessä ryhmähaastattelussa, jossa haastateltavina oli kahdeksan Loppukirin asukasta ja haastattelijana toimi siihen erikseen määrätty ulkopuolinen henkilö. Ryhmähaastattelua varten oli laadittu sarja kysymyksiä, joiden pohjalta haastateltavat esittivät mielipiteitään ja ajatuksiaan. Kahdeksan henkilöä vastasi kysymykseen kaikki vuorollaan, minkä jälkeen siirryttiin seuraavaan kysymykseen.

Video alkaa ruudulla hitaasti liikkuvalla tekstillä *Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen*. Taustalla on tavoiteltavaan tunnelmaan sopivaa taustamusiikkia. Aluksi tarkoituk-

sena oli soittaa taustalla taustamusiikkia, jonka äänentaso pienenisi hiljaiselle volyymil- le haastateltavien henkilöiden puhuessa, mutta äänen kuuluvuuteen liittyvien teknisten ongelmien takia, joihin syvennyn luvussa Videomateriaalin kuvaaminen, jätettiin taustamusiikki kokonaan pois alku- ja lopputekstejä lukuun ottamatta. Otsikon jälkeen näkyy videolla teksti, jossa selitetään videon sisältö ja idea. Lopulliselle videolle koottiin tiettyjä kohtia ryhmähaastattelusta, jossa haastateltavat henkilöt esittivät videon teemaan sopivia ja havainnollistavia näkemyksiä. Tiettyjä lauseita ja sanoja painotettiin kuvan päällä näkyvällä tekstillä. Myös haastateltavien henkilöiden nimet esitettiin kuvan päällä näkyvällä tekstillä aina haastateltavan henkilön esiintyessä ensimmäistä kertaa. *Hyvä Asuminen* -kokonaisuus käsittää otteita haastateltavien henkilöiden asumisen nykytilanteesta ja seuraava *Tulevaisuus*-kokonaisuus puolestaan näkemyksiä heidän tulevaisuudestaan. Video päättyy lopputeksteihin, jotka liikkuvat ylhäältä alas tummaa taustaa vasten taustamusiikin hitaasti noustessa alkuperäiselle äänenvoimakkuustasolle. Videon kokonaispituus on noin 15 minuuttia.

Kuvakulmissa videolla suosittiin puolilähikuvaa, puolikuvaa ja suurta puolikuvaa. Ne ovat standardisoituja mittakaavoja kuville ja helpottavat kuvan rajaamista ja tiettyjen elementtien korostamista kuvassa. Tavoitteena oli saada taltioitua haastateltavan henkilön reaktioita ja tunteita hänen puheenvuoronsa aikana. Suuren puolikuvan käyttö ilmenee videolla kohtauksessa, jossa kaksi henkilöä kertoo näkemyksiään kahdestaan keskustellen. Rajauksessa näkyvät nämä kaksi sohvalta istuvaa henkilöä kuvan alkaessa alhaalta polvista ylöspäin päättyen hieman henkilöiden pään yläpuolelle. Muissa kohtauksissa esiintyi aina yksi henkilö kerrallaan ja kuvakoko rajattiin lantioista ylöspäin hieman pään yläpuolelle (puolikuva) tai rintakehän seudulta hieman pään yläpuolelle (puoililähikuva). Kahden viimeisen kuvakoon tarkoituksena oli ilmentää kuvassa olevien henkilöiden kasvojen ilmeitä ja käsien liikkeitä ja näin viestittää henkilön sanomaan liittyvää emootiota. [4, s. 189–190.]

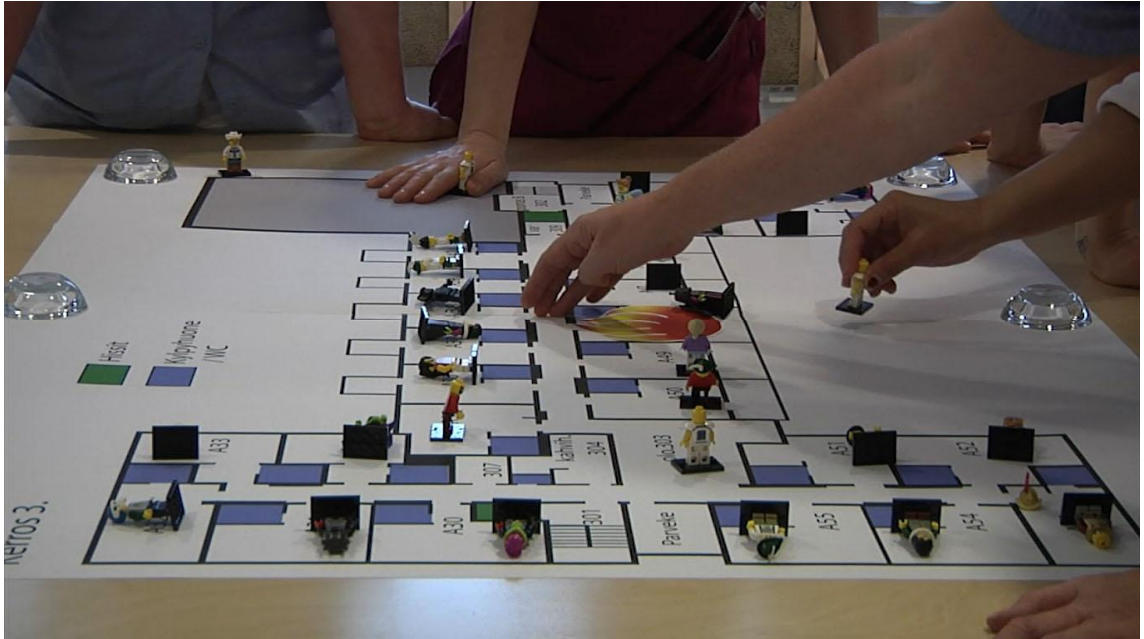
Videomateriaalin kuvaamisessa keskityttiin staattisiin kuvaustekniikoihin, joissa kamera pysyy paikallaan jalustalla kuvaten aina puheenvuorossa olevaa henkilöä. Kuvaaminen ja haastattelu keskeytettiin aina puheenvuoron päättyttyä kuvakulman ja kuvakoon vaihtamiseksi. Tavoitteena oli saada taltioitua haastateltavan henkilön reaktioita ja tunteita muun muassa keskittymällä kuvan rajauksessa kasvojen ilmeisiin ja käsien liikkeisiin. Tähän hyödynnettiin kuvaustekniikoita, joita käsitellään luvussa Videomateriaalin tuotanto.

3.3 Co-design by Game -video

Co-design by Game -videossa demonstroidaan HEA-projektin osana toimivaa ja Elsi® Technologies Oy:n kehittämää Elsi® Turvalattia -konseptia, jonka prototyyppiä on testattu ja konsepti myöhemmin käyttöön otettu Porvoon palvelukeskuksessa.

Elsi Turvalattia -konseptin keskeisenä osana on niin kutsuttu Co-Creation-peli, jonka avulla havainnollistetaan palvelukeskuksen hoitohenkilökunnan ja asukkaiden toimintaa ja päivittäisiä rutiineja. Pelin prototyyppissä pelin keskeinen osa on paperinen pelialusta, johon on hahmoteltuna Porvoon palvelukeskuksen rakennuksen pohjapiirustus. Tämä pohjapiirustus havainnollistaa käyttäjälle rakennuksen huoneita ja tiloja. Pelialustan päällä on Lego-hahmoja, jotka symboloivat henkilökuntaa ja asukkaita. Pelin ideana on toteuttaa tiettyjä tosielämän toimenpiteitä ja rutiineja Lego-hahmojen avulla liikuttamalla niitä pelialustalla ja samalla ääneen selostaen, mitä käyttäjä on tekemässä ja mitä tilanteessa tapahtuu.

Tavoitteena pelissä on selkeyttää ja havainnollistaa käyttäjille mahdollisia ongelmatilanteita toteutetuissa skenaarioissa ja saada tietoa käyttäjälle, miten pelissä toteutettuja toimenpiteitä voitaisiin tehostaa tai tiettyjä toimintatapoja muuttaa. Pelissä pystytään myös simuloimaan jäsennellysti ja hallitusti toimintaa erilaisissa poikkeustapauksissa, kuten tulipalon syttyessä rakennuksessa. Tätä havainnollistetaan kuvassa 3.



Kuva 3. Palvelukeskuksen henkilökunta testaamassa pelin prototyyppiä.

Videolla demonstroidaan Elsi Turvalattia -konseptin prototyyppipelin testaustilaisuutta Porvoon palvelukeskuksessa. Videon teema haluttiin rauhalliseksi, mihin pyrittiin teemaan sopivan taustamusiikin avulla ja hitaasti vaihtuvilla valokuvasarjoilla. Myös video kuva pelin testaustilanteesta pyrittiin pitämään rauhallisena tunnelmaltaan videokuvan vaihtuessa toiseen niin sanotulla ristikuvalla eli crossfadella, jossa videokuvat vaihtuvat päällekkäin toisen videokuvan muuttuessa näkymättömäksi ja toisen tullessa näkyviin samanaikaisesti. Videomateriaalia kertyi kuvaustilanteessa yli tunnin verran, mutta koska videon sisältö haluttiin pitää ytimekkäänä tietopakettina, tiivistettiin lopullinen video noin viiden minuutin pituiseksi. Videon tarkoituksena oli tuoda esiin pelin toimintaa käytännössä, mihin pyrittiin staattisilla kuvakulmilla ja kuvan rajauksilla, jotka toivat pelin toiminnan ja käytön havainnollisesti esiin katsojalle.

Video alkaa otsikolla *Wellbeing and Energy Efficiency in Living*, joka on esitetty mustalla tekstillä vaaleansinistä kaupunkisiluettitaustaa vasten. Konseptin ja pelin idea esitellään kuvan alareunaan piirtyvissä tekstilaatikoissa. Taustalla soi rauhallinen taustamusiikki koko videon ajan, koska videolla ei ole puhetta. Kaikki informaatio katsojalle välitetään videokuvan ja sen alalaidassa esiintyvien tekstilaatikoiden avulla. Videolla palvelukeskuksen henkilökunta pelaa peliä liikuttamalla Lego-hahmoja pelialustalla erilaisissa kuvitelluissa tilanteissa ja skenaarioissa. Videokuva keskittyy ensisijaisesti pelialustaan ja sen tapahtumiin ja toissijaisesti palvelukeskuksen henkilökuntaan, joka

toimii pelin käyttäjinä. Video päättyy lopputeksteihin, jotka esitetään samaa kaupunkisiluettitaustaa vasten kuin videon alussa.

4 Videodokumentaation tuotanto

4.1 Videotuotannon esituotanto ja suunnittelu

Videodokumentaatioprojekti aloitettiin syyskuussa 2012. Tarkoituksena oli alun perin kuvata yksi videotallenne, jossa esiteltäisiin koko HEA-projekti, sen konsepti ja tavoitteet. Totesimme asiakkaan ja projektiryhmän kanssa hieman myöhemmin, että yhdestä videosta tulisi liian pitkä ja sisällöltään sekava, jos kaikki tuotannossa esiteltävät asiat mahdutettaisiin siihen. Päädyimme ratkaisuun, jossa luomme kolme eri esittelyvideota, joissa jokaisessa käsitellään tiettyä kokonaisuutta ja näkökulmaa HEA-projektista.

Tuotannon alustava käsikirjoitus hahmoteltiin ensimmäisinä asioina koko projektissa. Tämä käsikirjoitus oli melko suurpiirteinen eikä käsittänyt tarkkoja yksityiskohtia tai antanut selkeää kokonaiskuvaa tuotannosta, vaan muistutti enemmän synopsista kuin käsikirjoitusta. Tämä johtui asiakkaan ja tuotantoryhmän vielä melko vähäisestä kokeemuksesta videotuotantojen suunnittelussa. Kuvauspäivät saatiin sovittua nopeasti, ja kuvauskäsikirjoitukset valmistuivat hyvissä ajoin ennen kuvausten alkamista. Kuvauskäsikirjoitukset antoivat tuotantoryhmälle riittävät valmiudet halutun materiaalin taltioimiseen.

4.2 Videomateriaalin kuvaaminen

Koko videotuotanto, kaikki kolme videokokonaisuutta, päätettiin taltioida HDV 720p -teräväpiirtoformaattissa, joka on videokameroiden teräväpiirtokuvan tallennusformaatti. Kuvasuhde on formaatissa 16:9 ja resoluutio eli kuvapikseleiden määrä kuvassa 1280 pikseliä leveydeltään ja 720 pikseliä korkeudeltaan. HDV 720p -formaatti todettiin riittäväksi laaduksi tuotantoa varten käytettävissä olevaa muistikorttien tallennuskapasiteettia ajatellen. Esimerkiksi 1080 -teräväpiirtoformaatti vie enemmän tilaa muistikortilta suuremman resoluution takia.

Kuvauskaluston tuotantoryhmä lainasi tuotantoa varten Metropolialta. Kuvauskalustoon kuului yksi kamera ja jalusta. Yhdessä kuvaussessiossa käytettiin kuitenkin kahta kameraa, kun haluttiin taltioida tapahtumia kahdesta eri kuvakulmasta. Mikrofoneja kameroiden omien mikrofoniensa lisäksi olivat kaksi nappimikrofonia haastatteluja varten ja yksi kameraan kiinnitettävä suuntamikrofoni, joka taltioi ääntä laadukkaammin kuin kameran oma mikrofoni. Muita varusteita olivat kaksi muistikorttia, mikrofoniensa paristot ja kameroiden vara-akut.

Ensimmäiset kuvaukset tehtiin syyskuun 2012 lopussa Loppukiri-senioriyhteisössä. Kuvauspäiviä kertyi yhteensä viisi, kaksi Loppukiri-senioriyhteisössä, kaksi Mäntsälän vanhustentalossa ja yksi Porvoon Palomäen palvelukeskuksessa. Kuvaukset etenivät hyvin kuvauskäsikirjoitusten pohjalta, jonka mukaan kaikki tärkeimmät sisällölliset kokonaisuudet kuvattiin. Kuvasimme kuitenkin tuotantoryhmän kanssa osan materiaalista spontaanisti tapahtuvien tilanteiden mukaan. Kuvasimme myös paljon ”täytekuva”, esimerkiksi rakennusten tiloja ja ympäristöä ulkopuolelta, jota voi mahdollisesti hyödyntää jälkikäsitteilyvaiheessa. Viimeinen kuvauspäivä saatiin päätökseen joulukuun 2012 alussa. Materiaalia kertyi kuvausten päätyttyä yhteensä seitsemän tunnin verran.

Ongelma, joka ilmeni kuvausten aikana, oli Mäntsälän vanhustentalossa toteutettujen haastattelujen äänenlaatu. Asukkaiden haastattelut äänitettiin haastateltavien paidankaulukseen kiinnitettävien nappimikrofoniensa avulla. Nappimikrofoniensa paristot olivat ilmeisesti lähes tyhjiä, mitä ei tiedostettu vielä tässä vaiheessa, ja kamera näytti äänentasojen olevan matalalla. Tämä korjattiin nostamalla kameran äänikanavien äänenvoimakkuutta, mikä johti haastateltavan äänen kuuluvuuden paranemiseen, mutta myös suureen taustakohinaan. Tämä asia huomattiin vasta jälkikäsitteilyvaiheessa, ja se aiheutti turhaa työtä tuotantoryhmälle.

Muita ongelmia olivat muun muassa samassa kohteessa eri kuvauspäivinä kuvattujen videomateriaalien valkotasapainon eroavaisuudet. Valkotasapainot määriteltiin aina ennen kuvauksia uudestaan, mikä johti eriäviin arvoihin eri kuvausolosuhteiden vuoksi. Asia korjattiin jälkikäsitteilyvaiheessa.

4.3 Videoprojektin jälkituotanto ja editointi

Jälkikäsittelevaihe oli kaikista aikaa vievin ja työläin prosessi koko tuotannossa. Jokaiselle kolmesta videokokonaisuudesta tuotettiin erillinen leikkauskäsikirjoitus ja videot koostettiin samasta kuvatusta materiaalista. Leikkauskäsikirjoitukset olivat hyvin yksityiskohtaisia, ja jälkikäsittelevaihe eteni hyvin loogisesti niiden mukaan. Kuvatun materiaalin paljous teki prosessista hitaan. Kuvattu videomateriaali oli jaoteltu ainoastaan kuvauspäivän mukaan, minkä takia tiettyjä videoleikkeitä jouduttiin monesti etsimään kauan.

Jälkikäsittelevaihe tehtiin pääasiassa Adobe Premiere CS5 -ohjelmistolla, jolla tehtiin leikkaaminen, värien, valoisuuden ja äänien säädöt ja videon koostaminen ja pakkaaminen. Videokuvan päälle esitettävän grafiikan tekemiseen hyödynnettiin Adobe After Effects -ohjelmistoa. Videoilla esitettävänä taustamusiikkina hyödynnettiin tekijänoikeusvapaata materiaalia.

Muita ongelmia olivat äänen korjaaminen ja taustakohinan poisto. Mäntsälän vanhustalon haastattelujen taustakohinaa säädettiin Adobe Soundbooth -ohjelmalla ja myös Adobe Premiere -editointiohjelman omilla kohinanpoistotyökaluilla. Tavoitteena oli saada poistettua taajuudet, joissa taustakohinaa esiintyi ääniraidalta. Taustakohinaa oli todella haastavaa saada kokonaan pois ilman, että haastateltavan ääni olisi muuttunut luonnottoman kuuloiseksi. Asian kanssa pitkään taisteltua päädyttiin kompromissiin taustakohinan ja haastateltavan äänenlaadun suhteen. Tulokset olivat lopuksi kohtuullisia.

Valkotasapainoerojen ja värien säätö sen sijaan onnistui yllättävän hyvin jälkikäsittelevaiheessa. Prosessissa hyödynnettiin Adobe Premiere -ohjelman työkalua, jossa muokattiin värikanavien, punaisen, vihreän ja sinisen värikyriä. Säädösten kohdalleen saaminen vaati aikaa ja tarkkuutta, mutta tulokset olivat hyviä.

Jälkikäsittelevaiheen lopuksi kaikki kolme videota julkaistiin H.264/MPEG-4-formaatissa. Tämä oli määritelty suunnitteluvaiheessa, jossa julkaisukanavaksi ja alustaksi valittiin verkkovideo. Verkkovideon valintaan vaikuttivat sen helppo käytettävyys, jossa videon voi toistaa paikasta riippumatta verkkoyhteyden avulla. Pakkauksen avulla tiedostokoot saatiin melko pieniksi. Videot julkaistiin lopulta Youtube-

verkkovideopalvelussa ja tallennettiin muistitikulle, joka toimii vaihtoehtoisena fyysisenä ilman verkkoyhteyttä toimivana julkaisukanavana.

5 Nykyaikaisen videotuotannon prosessit

Videotuotanto on perinteisesti jaettu kolmeen päätuotantovaiheeseen, esituotantoon, tuotantoon ja jälkituotantoon. Videotuotantojen ja erilaisten audiovisuaalisten viestintätuotosten tuottamiseen kuuluu monia erilaisia työvaiheita ja prosesseja, joissa työskentelee useita eri henkilöitä erilaisissa tehtävissä. [5, s. 24.] Esituotantoon lasketaan sellaiset työvaiheet kuin tuotannon toimeksianto ja määrittely ja luonnosten ja varsinaisen käsikirjoituksen luominen. Tuotantovaiheessa kuvataan tai luodaan tuotoksessa tarvittava, ennalta määritelty materiaali. Jälkituotannossa puolestaan tuotetaan kerätystä materiaalista määriteltyjen dokumenttien pohjalta lopullinen audiovisuaalinen tuotos videoeditointia ja jälkikäsittelytyökaluja hyödyntämällä. [6, s. 16.] Jälkituotantoon kuuluu myös tuotteen jakelu ja tuotannon dokumentointi.

Tuotanto voidaan jakaa seuraaviin työvaiheisiin:

- toimeksianto
- sopimukset
- ennakosuunnittelu
- valmistus
- hyväksyminen
- viimeistely ja jakelu.

5.1 Esituotanto

Videotuotannossa tuotannon onnistumisen kannalta tärkeää on huolellinen suunnittelu; tämä ajattelu pätee tietysti muissakin tuotannoissa ja projekteissa. Hyvällä suunnittelul-

la saadaan koko tuotanto toteutettua nopeasti, laadukkaasti ja halutulla tavalla. Tärkeätä on asiakkaan ja toteuttajan välinen yhteisymmärrys. Tähän pyritään selvittämällä ja tekemällä sopimus projektin yksityiskohdista, aikataulusta, budjetista ja muista tuotantoon mahdollisesti liittyvistä seikoista. Mitä tarkemmin asioista sovitaan ja mitä yhtenäisempi ja yksityiskohtaisempi näkemys tuotannon sisällöstä asiakkaan ja toteuttajan välille syntyy, sitä epätodennäköisempää erimielisyyksien ja viivästysten syntyminen projektin myöhemmässä vaiheessa on. Suurin osa aikatauluissaan myöhästyneistä projekteista ja tuotannoista on sortunut huolimattomaan suunnitteluun, ja tämän takia on tehty turhaa työtä projektin aikana. [7, s. 3.]

Koko tuotantoprosessi lähtee liikkeelle aina asiakkaan tarpeesta. Ennen tätä tuotantoprosessin aloittamista on asiakas yleensä kartoittanut omia tarpeitaan toteutettavaa tuotetta varten. Asiakas antaa briefingin eli toimeksiannon, jossa tämä määrittelee tuotteen ominaisuudet: minkälainen tuotteen tulisi olla. Toteuttavan osapuolen ja asiakkaan tulisi molempien olla selvillä tavoitteista ja halutusta lopputuloksesta, ennen kuin siirrytään varsinaiseen tuotantovaiheeseen. Tähän pyritään toimeksiannon selkeydellä ja yksiselitteisyydellä. [5, s. 24.]

Yleinen ongelma tuotannossa ovat mielikuvat, jotka asiakkaalla ja tuottavalla osapuolella on tilatusta tuotteesta ja sen lopputuloksesta. Nämä mielikuvat monesti eroavat toisistaan, kun lopullinen tuote on saatu valmiiksi. [5, s. 24–25.] Tuotannoissa on mahdollista toteuttaa iteraatiosyklejä, joissa asiakas ja tuottava osapuoli käsittelevät tuotetta eriasteisissa versioissa. Iteraatiosykleissä tuotteen ominaisuuksia arvioidaan ja kehitetään eteenpäin. Molemmat osapuolet hyväksyvät version, ennen kuin siirrytään eteenpäin tuotteen yksityiskohdissa. Videotuotannossa tämä on kuitenkin hankalaa ja aikavievää esimerkiksi videomateriaalin kuvaamisen toteuttamisen kannalta. Tämän takia toimivampi ratkaisu on yksityiskohtaisesti määritelty toimeksianto, joka antaa tuotantoryhmälle selkeän kuvan halutusta tuotteesta, ja asiakas saa tarkallaan sellaisen tuotteen, kuin on tilannut. Tähän prosessiin kuuluu myös varmistavana ja ristiriitatilanteissa selventävänä tekijänä asiakkaan ja toteuttavan osapuolen välinen kirjallinen sopimus, jonka liitteenä on toimeksianto. [5, s. 25.]

Kysymyksiä, joihin toimeksiannossa tulisi määritellä vastaukset, ovat seuraavat: Mikä on tuotteen käyttötarkoitus? Mitä tarkoitusta varten tuote valmistetaan ja mikä on paras menetelmä toteuttaa tuote tätä tarkoitusta palvelemaan? Miten sisältö tuodaan esille? Videotuotannoissa on tärkeää, miten sisältö esitetään katsojalle. Esimerkiksi tietyn

viestin välittämiseksi katsojalle huomiota tulee kiinnittää videon tunnelmaan, kerrontaan ja kuvan ja tapahtumien esittämistähtiin ja -järjestykseen. Mikä on kohderyhmä? Kohderyhmää määriteltäessä pystytään luomaan näkemys siitä, millaista videomateriaalia tulisi taltioida ja miten sisältö tulisi esittää esimerkiksi lapsille suunnatussa videossa. Mikä media toimii välittäjänä? Videon kesto kannattaa suunnitella kohdeyleisön ja jakelukanavan mukaan. Internetissä julkaistavan videon tulisi olla kestoltaan lyhyt, koska internetiä selaavat eivät jaksu keskittyä pitkiin videoihin internetin tiedonhaun luonteen takia. [7, s. 3–4.] Tärkeä kysymys on myös, mikä on tuotannon budjetti, jotta pystytään hahmottamaan tuotannossa hyödynnettäviä keinoja. Mikä on tuotannon aikataulu, jonka avulla tuotanto saadaan tehokkaasti jäsenneltyä määrittelemällä eri työvaiheisiin tarvittava aika. Aikataulu on pohjana tuotannon budjetille, ja sen avulla kartoitetaan tuotantoon tarvittava henkilöstö ja resurssit. [8, s. 13.] Miten lopullisen tuotteen jakelu tapahtuu? Jakelukanava tulisi määritellä etukäteen, jotta lopulliselle tuotteelle saadaan taattua tehokas näkyvyys halutussa kohderyhmässä. [5, s. 24.]

Koko tuotannon suunnittelu lähtee liikkeelle aina ideasta, joka on tuotannon aloittavana voimana ja luo tarpeen tuotannolle. Idean pohjalta toteutetaan synopsis. Synopsis on ideasta pidemmälle jalostettu, lyhyt tuotannon tiivistelmä, jossa esitetään toteutuksen tärkeimmät tapahtumat niiden esiintymisjärjestyksessä. [4, s. 186.] Synopsis kertoo, miten ja millä tavalla esitetään asiat, jotka toimeksiannossa on määriteltä. Synopsis luodaan lähtökohdasta, jossa käsikirjoittajalla ja tuotantoryhmällä ei ole vielä tarkkaa käsitystä toteutuksen sisällöstä. [5, s. 27–28.] Synopsis on laeva kuvaus, jonka tarkoitus on luoda pohja ja lähtötilanne tuotoksen sisällön yksityiskohtaisemmalle rakentamiselle.

Synopsiksen pohjalta luodaan treatment, joka on käsikirjoituksen ja synopsiksen väli-
muotona toimiva, hieman kattavampi ja yksityiskohtaisemmalla tavalla laadittu luonnos. Siitä selviävät tuotoksen tapahtumien alku, keskikohta ja loppu keskeisine juonenkäänneineen. Treatmentin keskimääräinen pituus on muutamasta noin pariinkymmenen sivuun. [9, s. 6–7.] Kohtauksia ja niiden sisältöä ei treatmentissa yleensä ole kuitenkaan vielä määriteltä [4, s. 186].

Lopullinen käsikirjoitus laaditaan synopsiksen ja treatmentin pohjalta. Tietyissä tuotannoissa on mahdollista hyödyntää varsinaisen käsikirjoituksen tukena niin sanottua alustavaa käsikirjoitusta, joka sisältää kohtausten sisältöä, mutta ei välttämättä valmiita vuorosanoja. Käsikirjoitus käsittää sisällön rungon kohtauksiin jaoteltuna. [4, s. 186–

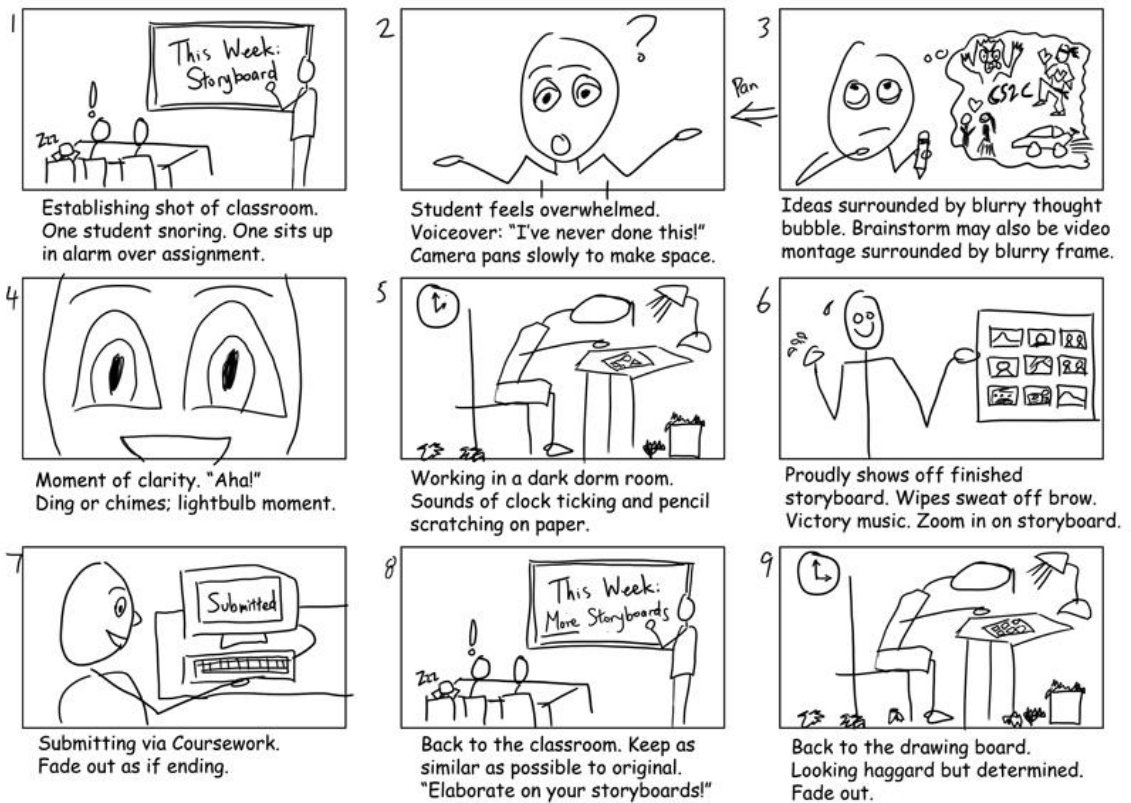
187.] Käsikirjoituksen tulee olla yksiselitteinen ja tarkasti kuvaileva. Tämä helpottaa ja tehostaa tuotantovaihetta ja materiaalin kuvaamista. Käsikirjoituksesta käyvät ilmi kuvattavat asiat, käytettävät kuvakulmat, ympäristön äänimaailma, repliikit ja muut mahdolliset audiovisuaaliseen ilmaisuun vaikuttavat seikat. Käsikirjoitus voi muuttua kuvausten aikana. [6, s. 17.]

Käsikirjoitus on videotuotannon tärkein työväline ja toimii tuotannon rakennesuunnitelmana. Käsikirjoitusta laadittaessa on hyvä tietää tuotannosta tiettyjä seikkoja, kuten mahdolliset teknisen toteutuksen rajoitukset, käytössä oleva budjetti ja aikataulu, jolloin saadaan hahmoteltua, mitä asioita ja kohtauksia on alun perinkään mahdollista toteuttaa. [10, s. 54.]

Käsikirjoituksen ohella videotuotannoissa monesti luodaan myös kuvakäsikirjoitus eli storyboard, jota havainnollistetaan kuvassa 4. Kuvakäsikirjoitus on sarja kuvia ja piirroksia kohtausten tapahtumista sisällöstä, ja sen tarkoituksena on auttaa hahmottamaan, mitä missäkin kohtauksessa tapahtuu, ja tehostaa kuvausten organisointia. [8, s. 12–13.] Kuvakäsikirjoituksen avulla saadaan visualisoitua sisältöä kronologiseksi tarinaksi. Kuvakäsikirjoitukseen sisältyviä elementtejä ovat kuvakulmat, kuvakoot, selostustekstit, äänitehosteet ja musiikki. [4, s. 187–188.] Kuvakäsikirjoitus helpottaa kameran sijoittelua kohtauksissa, kohtausten välillä siirtymistä ja kuvaamisjärjestystä luomalla mallin yhtenäisesti etenevästä tarinasta [8, s. 12–13]. Kuvakäsikirjoituksesta on erityisesti hyötyä yksityiskohtaista ennakkosuunnittelua vaativissa ja runsaasti erikoistehosteita sisältävissä tuotannoissa ja kohtauksissa [4, s. 188].

Kuvausaikataulu valmistetaan käsikirjoituksen pohjalta jakamalla käsikirjoitus pienempiin kokonaisuuksiin kuvattavien kohteiden, kuvattavien henkilöiden ja väliresurssien mukaan. Tätä prosessia kutsutaan script breakdowniksi. Prosessi auttaa hahmottamaan kuvaamisen ajankohtia ja mitä kuvataan. Kuvausaikataulu auttaa hallinnoimaan budjettia ja ajallisia resursseja, kun on tiedossa, kuinka paljon henkilöstöä ja kalustoa tarvitaan tietynä ajankohtana. [11.]

"CS2C: Fun with Storyboards" by Kenneth Chan



Kuva 4. Kuvakäsikirjoitus [12].

5.2 Videomateriaalin tuotanto

Tuotantovaiheessa tuotetaan ja taltioidaan varsinainen materiaali ja sisältö, jota käytetään myöhemmin jälkikäsitellyssä ja myöhemmässä tuotannossa. Pääasiallinen osa tätä tuotantovaihetta ovat itse kuvaukset. Kuvaukset toteutetaan esituotantovaiheessa valmistettujen suunnitelmien ja käsikirjoituksen pohjalta, eivätkä ne vaadi erillistä suunnittelua. Yksityiskohtainen ja huolellinen työ esituotannossa tekee tuotantovaiheesta sujuvaa ja vähentää ongelmien syntymistä. [4, s. 188.]

Etukäteen suunnitellut, käsikirjoituksessa ja kuvakäsikirjoituksessa ilmenevät kuvakulmat, kameroiden sijainnit ja näyttelijöiden toiminnan, valaistuksen ja äänityksen tiedot tekevät kuvaustilanteesta selkeän ja järjestelmällisesti toteuttavan tuotantoryhmälle ja helpottaa kommunikaatiota ohjaajan ja työryhmän välillä. [4, s. 188.]

Ennen kuvauksia tulisi myös kuvauskaluston olla määriteltynä ja valmiina. Esituotannossa tehdyn suunnittelun perusteella pystytään määrittelemään esimerkiksi, kuinka monta kameraa tullaan tarvitsemaan, missä ympäristössä kuvataan eli tarvitaanko erityistä huomiota valaistukseen ja tarvitaanko esimerkiksi kamera-ajoon tai muihin erityiskuvaustilanteisiin liittyviä jalustoja ja laitteistoa. Kaluston valintaan vaikuttaa myös, millä kuvanlaadulla tuotanto halutaan toteuttaa. [8, s. 14.]

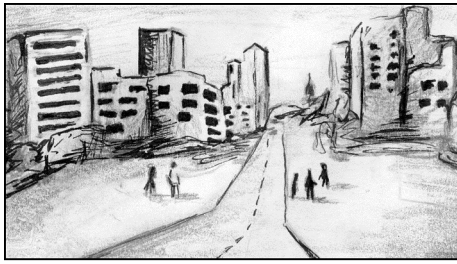
Kuvatussa materiaalissa sisällön ja videokuvan tulisi tukea tarinankerrontaa ja luoda sisällöstä mielekkäästi ja loogisesti etenevä kokonaisuus katsojalle. Kuvakulmat, kameroiden liikkeet, kuvien rajaukset ja leikkaukset mietitään lopulliseen muotoonsa käsikirjoitusta ja kuvakäsikirjoitusta hyödyntäen prosessissa, jota kutsutaan kuvasuunnitteluksi. Ilmaisussa tärkeänä elementtinä pidetään symmetrisyyttä, johon päästään kuvakokojen yhteneväisyydellä kohtauksen sisällä. Kameran sijainti havainnollistaa katsojalle kuvattavien objektien sijaintia kohtauksen ympäristössä. [4, s. 190–191.]

Kuvakoot ja kuvakulmat

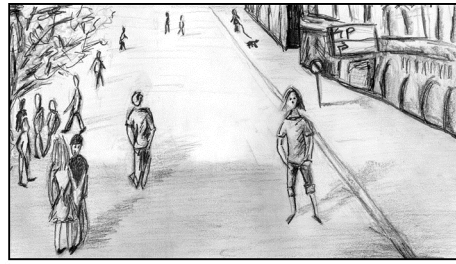
Kuvakoolla hallitaan sitä, mitä kohtauksessa halutaan näyttää ja mitä objekteja kuvakenttään sisältyy. Yleisesti käytetään standardisoitua kahdeksan kuvakoon mittasarjaa, jota havainnollistetaan kuvassa 5. Näitä kuvakokoja ovat yleiskuva, laaja kokokuva, kokokuva, laaja puolikuva, puolikuva, puolilähikuva, lähikuva ja erikoislähikuva. Kuvakokojen pientä vaihtelua pidetään yleisesti harmonisena ja kohtausta yhdentävänä tekijänä, mutta kuvakokojen suurta äkkinäistä vaihtelua voidaan hyödyntää myös tehokkeina. [4, s. 189–190.] Kuvakokojen standardisoinnin tarkoitus on helpottaa kommunikointia tuotantoryhmän sisällä kuvaustilanteessa, ja jokaiselle kuvakoolle onkin vakiintunut lyhenne.

Yleiskuvaa käytetään yleiskuvan luomiseen, eikä siinä tarkenneta yksittäisiin asioihin. Laajassa kokokuvassa kuvataan aluetta, jossa näkyy jo tiettyjä elementtejä ja asioita. Kokokuvassa tarkennetaan tiettyyn kohteeseen kokonaisuudessaan, esimerkiksi ihminen rajattuna jaloista päähän kuvan keskiössä. Laaja puolikuva rajaa esimerkiksi ihmisen polvien yläpuolelta. Puolikuva rajaa ihmisen lantiosta ylöspäin, jolloin kuvan keskiössä on ihmisen yläruumis yksityiskohtaisemmin kuin laajassa puolikuvassa. Puolilähikuvassa näkyy ihmisen yläruumis kyynärpäiden yläpuolella. Tätä kuvakokoa hyödynnetään esimerkiksi kuvattaessa useampaa henkilöä keskustelemassa. Lähikuvassa näkyy ihmisen pää hartoiden yläpuolelta, ja erikoislähikuvassa näkyy ihmisen kasvot tai

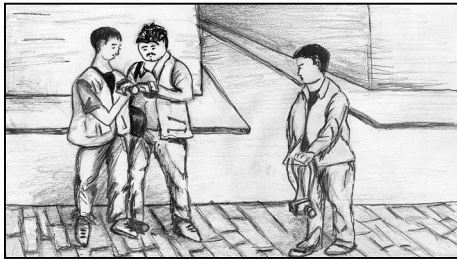
niiden osa kokonaisuudessaan. Viimeiseksi mainitut kuvakoot ovat hyviä tunteiden ilmentämisessä. [7, s. 6–7.]



Yleiskuva (YK)



Laaja kokokuva (LKK)



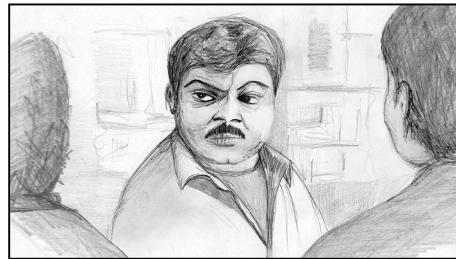
Kokokuva (KK)



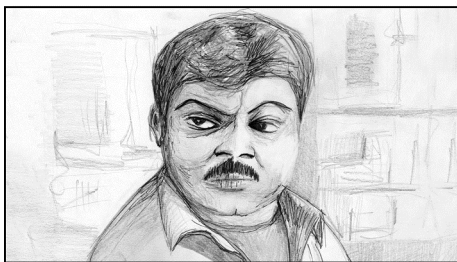
Laaja puolikuva (LPK)



Puolikuva (PK)



Puolilähikuva (PLK)



Lähikuva (LK)



Erikoislähikuva (ELK)

Kuva 5. Kahdeksan kuvakoon standardisoitu mittasarja [13].

Myös kuvakulma, jota kuvattaessa käytetään, on syytä ottaa huomioon. Erilaiset kuvakulmat viestivät ja antavat tietyn vaikutelman katsojalle. Yleisin kuvakulma on tasokulma, jossa kuva on kuvattavan kohteen kanssa kuta kuinkin samalla korkeustasolla. Tämä antaa neutraalin vaikutelman kuvattavasta kohteesta. Muita yleisesti käytettyjä kuvakulmia ovat yläkulma eli lintuperspektiivi, jossa kohde on matalammalla kuin kuva ja antaa kohteesta pienen ja vähäisen vaikutelman, sekä alakulma eli sammakkoper-

spektiivi, jossa kohde on korkeammalla kuin kuva ja joka saa kohteen näyttämään suurelta ja mahtavalta. [4, s. 190–191.]

Huomiopiste ja terävyysalue

Tärkeää on myös kuvattavien kohteiden sijoittelu kuvassa. Tärkeät ja katsojan huomiota tuottavat kohteet tulisi sijoittaa kuvassa etualalle ja epäolennaiset asiat taka-alalle taustaksi. Tähän voidaan vaikuttaa terävyysalueella, johon pystytään vaikuttamaan kameran objektiivin polttovälillä. Lyhyellä polttovälillä kuvattaessa syväterävyysalue on suuri ja tausta näkyy terävänä, kun taas polttoväliä kasvattaessa terävyysalue pienee ja taustan kohteet muuttuvat epäteräviksi näin korostaen etualan kohteen merkitystä. [4, s. 190–191.]

Kuvaustekniikassa ja ilmaisussa hyödynnetään kuvakentän osaa, johon katsojan huomio kiinnittyy. Tätä kuvan osaa kutsutaan huomiopisteeksi. Huomiopistettä hyödyntämällä pystytään keskittämään katsojan mielenkiinto haluttuun kohteeseen, ja siihen kiteytetään kuvan keskeisin sisältö. Huomiopiste on kuvasta erottuva objekti tai kokonaisuus. Eroavaisuus objektin ja muun kuvan sisällön kesken tekee objektista huomion kohteen katsojan silmissä. Siihen voidaan vaikuttaa esimerkiksi objektin muodolla, värillä, valaistuksella tai liikkeellä. Liikkumattomassa kuvassa liikkuva objekti kiinnittää katsojan huomion. Myös liikkeen suunta, esimerkiksi tiettyyn suuntaan kävelevä ihmisjoukko tai geometriset kuviot, kuten talojen rakenteiden linjat suuntavat katsojan huomiota kuvassa. [10, s. 80–81.]

Lähikuvassa, tai lähemmässä kuvakoossa, jossa esiintyy ihminen, katsojan huomio keskittyy yleensä kuvattavan ihmisen kasvoihin. Kasvot ilmentävät ihmisen mielentilaa, ja tämä on tehokas keino ilmaista kohtauksen tunnelmaa ja ilmapiiriä katsojalle. Kuvattavan ihmisen katseen suunnalla pystytään tuomaan esille asioita kuvakentän ulkopuolelta katsojan mieleen. Katseen suunta muodostuu huomiopisteeksi ja luo katsojalle käsityksen katseen kohteena olevan kuvakentän ulkopuolisen objektin olemassaolosta. [10, s. 80–81.]

Terävyysalue on se osa kuvakentästä, joka näkyy kuvassa terävänä. Asioita, jotka vaikuttavat terävyysalueeseen ovat objektiivin aukon koko, jonka suuruutta muuttamalla voidaan vaikuttaa valon määrään, joka siirtyy filmille tai kennolle, objektiivin polttoväli, jossa polttovälin pituus on kääntäen verrannollinen terävyysalueen pituuteen, kohteen

etäisyys kamerasta, jossa terävyysalue on sitä pienempi, mitä lähempänä kohde on kameraa, ja kameran kennokoko, jossa terävyysalue on sitä suurempi, mitä pienempi on kameran kenno. Terävyysalue muodostuu siten, että yksi kolmasosa terävyysalueesta on kuvattavan kohteen edessä ja kaksi kolmasosaa sen takana. [10, s. 12–13.]

Väriämpötila ja valkotasapaino

Väriämpötila eli valon väri on tärkeä käsite videokuvaajalle. Valon väri määritellään Kelvin-asteikolla niin, että punainen väri on kelvin-yksikköinä matala ja sininen korkea lämpötila. Päivänvalon väri ympäristössä muuttuu koko ajan vuorokauden ja myös paikan mukaan. Ihmissilmä ei huomaa muutosta helposti, mutta kameran kennossa väriämpötilan muutokset näkyvät aina. [10, s. 50.] Tästä syystä väriämpötila olisi syytä säätää uudelleen jokaisessa erillisessä kuvaustilanteessa, jotta eri otosten kuvien väriämpötilat säilyisivät yhtenäisinä ja harmonisina.

Kuvaustilanteessa väriämpötila säädetään kameran white balancea eli valkotasapainoa säätämällä. Valkotasapainon säätäminen asettaa kameran asetukset vastaamaan ympäristön vallitsevaa väriämpötilaa. Tällä pyritään siihen, että värien lämpötilat toistuvat videokuvassa samalla tavalla kuin ihmissilmä ne näkee. Valkotasapaino tulisi säätää aina ennen kuvauksen aloittamista. Vääränlaista valkotasapainoa on sitä vaikeampi korjata jälkikäteen, mitä enemmän kamera kompressoii eli pakkaa kuvaa. Täten valkotasapainon säätämiseen käytetty aika kuvaustilanteessa säästää huomattavasti aikaa jälkikäsitteilyvaiheessa. Kameran valkotasapaino säädetään siten, että valitaan vertailukappaleeksi valkoinen heijastamaton pinta, esimerkiksi tyhjä paperiarkki. Paperiarkki asetetaan kameran eteen ja rajataan siten, että se täyttää koko kuvakentän. Kamera suorittaa valkotasapainon säätämistoimenpiteen automaattisesti painettaessa kamerasta löytyvää siihen tarkoitettua nappia. Tämän jälkeen on kuvaajan vielä syytä tarkistaa, onko väriämpötila halutunlainen. Joissakin kameroissa kamera ilmoittaa väriämpötilan lukuina, mutta toimenpiteen onnistumisen voi arvioida myös silmämääräisesti. Toimenpide toistetaan, kunnes väriämpötila on kohdallaan. Monissa kameroissa on myös mahdollista tallentaa erilaisia valkotasapainoasetuksia valittaviin esiasetuksiin, esimerkiksi päivänvalon esiasetus, joka vastaa noin 5600:aa kelviniä. [10, s. 50–51.]

Väriämpötilan vaihtumista voi myös käyttää kerronnallisena keinona kuvaamisessa. Esimerkiksi, jos halutaan esittää päivän vaihtuminen iltaan otosten välissä, voidaan

molemmat otokset kuvata samalla valkotasapainoasetuksella. Myöhäisempi, auringon laskiessa kuvattu otos on kuvaltaan punaisempi kuin edeltävä ja näin ilmentää kerronnallisesti päivän siirtymistä iltaan. [10, s. 52–53.] Kuvaustilanteessa, jossa esiintyy useampi valonlähde, esimerkiksi keinovalo ja luonnonvalo, ja jotka ovat eri arvoisia värilämpötiloiltaan, tulisi valkotasapaino lukita yhteen värilämpötilaan. Monissa kameroissa on asetus, jossa kamera säätää valkotasapainoa tilanteen mukaan automaattisesti. Tämän asetuksen käyttö johtaa siihen, että värilämpötila vaihtelee jatkuvasti kameran suuntauksen mukaan. Kuvasta tulee ”välähtelevä” värilämpötilan jatkuvasti muuttuessa, eikä tämä ole suotavaa sen epäesteettisen luonteen takia. Jos valonlähteet eroavat suuresti toisistaan värilämpötilaltaan, kuvan kohteet tulevat aina näyttämään joko punaisilta tai sinisiltä valitun valitusta värilämpötilasta riippuen. Tilanteessa tehdään monesti kompromissi järkevän ja luonnollisen värilämpötilan tavoittamiseksi; esimerkiksi ihmisen iho näyttää paremmalta hieman punertavana kuin sinertävänä. Vaihtoehtoisesti valoa voidaan säädellä, esimerkiksi ikkunoista tulevaa luonnonvaloa voidaan rajoittaa ikkunaruudun päälle asetettavilla päivänvalokalvoilla. [10, s. 52–53.]

Valaisu

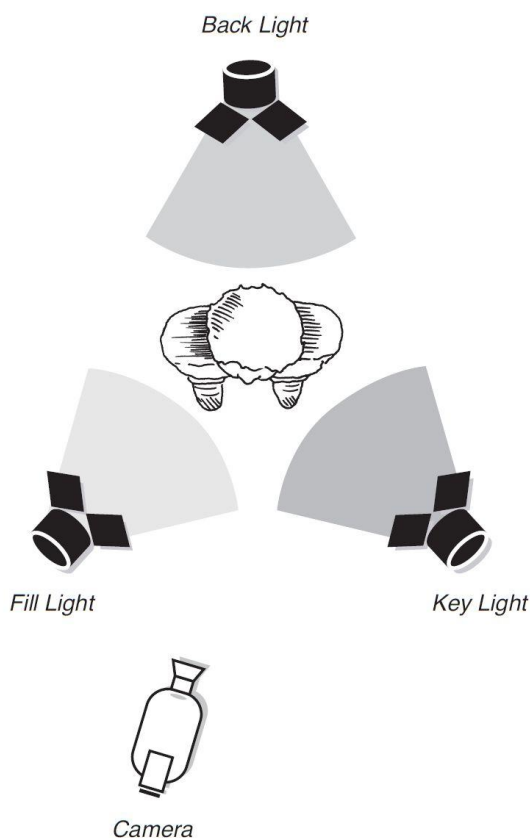
Valaisu on tärkeä osa kuvausprosessia. Valaisu voidaan käsittää kuvaustapahtumassa kerronnallisena valaisuna tai teknisenä valaisuna. Kerronnallinen valaisu tähtää luomaan katsojalle tietyn vaikutelman kerrottavasta sisällöstä, kuten vuorokaudenajasta. Tekninen valaisu taas tähtää riittävään valaistukseen, jotta kuva saadaan näkymään ja tallennettua halutunlaisella tavalla kameran kennoon. [14, s. 28.]

Valaisun periaatteena on saada valo näyttämään luonnolliselta kuvassa. Valo jaetaan karkeasti kovaan ja pehmeään valoon. Auringonvalo on kovaa valoa valon suuren määrän vuoksi, ja se luo suuren kontrastieron valo- ja varjokohtien väliin ja varjot näkyvät kameran kuvassa täysin mustina. [10, s. 126.] Ulkokuvauksissa käytetäänkin usein lisävaloja tai heijastinkankaita pehmentämään varjojen kontrastieroja kohteen suhteen, jotta se näkyy kameralle samalla tavalla kuin ihmissilmä sen näkee [10, s. 129]. Pehmeäksi valoksi lasketaan esimerkiksi pilvien läpi paistava valo, jolloin kontrastierot taasoittuvat valoisien ja varjokohtien välillä [10, s. 126].

Ylivalotus on kuvauksessa ilmiö, jossa kuvan tietyt pikselit saavat liikaa valoa ja niin sanotusti ”palavat puhki”. Valotusta säädellään kameroissa objektiivin aukon kokoa muuttamalla. Kameroissa on kehitetty kuvan päälle ilmestyvä ”seepra-kuvio”, jonka

vinoraitainen viivoitus ilmaisee ylivalottuneen alueen. Kuvattaessa valotus tulisikin säätää siten, että täysin valkoiset pinnat kuvassa olisivat aina hieman ylivalottuneita eli seeprakuvion alla. Jos tätä ei tehdä, saattavat kuvakentän tummat objektit jäädä liian hämäräksi ja huonosti erottuviksi. [10, s. 28.]

Yleinen valaisussa käytetty tekniikka on kolmipistevalaisu, jota havainnollistetaan kuvassa 6. Siinä käytetään kolmea valoa, Key- eli päävaloa, Fill- eli tasoitusvaloa ja Back- eli takavaloa. Päävalo valaisee kohteen suoraan pistemäisellä kovalla valolla antaen teknisesti tarpeeksi valoa kuvaan ja luomalla kohteeseen varjot. Päävalo suunnataan kohteeseen viistosti yleensä kameran takaa. Tasoitusvaloa käytetään pehmentämään päävalon luomia varjoja, tasoittamaan kontrastieroja ja antamaan vaikutelma kolmiulotteisuudesta. Tasoitusvalo sijoitetaan päävalon vastakkaiselle puolelle myös kameran taakse. Tasoitusvalona käytetään usein suuripinta-alaista valaisinta, jotta valo olisi pehmeää, tai sitä pehmennetään heijastimilla tai valaisimen päälle asetettavilla kalvoilla. Takavalon sijoitetaan kohteen taakse vastapuolelle kameraa. Valoteholtaan pienen takavalon tehtävä on irrottaa kohde taustasta. [14, s. 28.]



Kuva 6. Kolmipistevalaisu [15].

Äänet

Videotuotannossa äänet ovat oleellinen osa videotuotetta, ja äänimaailman tehtävä on tukea videokuvaa ja kerrontaa. Äänisuunnittelu tehdään jo käsikirjoitusvaiheessa, ja hyvä äänisuunnittelu takaa kerronnan yhtenäisyyden videokuvan kanssa. Ääniä voidaan nauhoittaa kuvauksen yhteydessä mikrofoneilla, tai niitä voidaan lisätä myöhemmin jälkikäsittelyvaiheessa. Äänillä luodaan äänimaisema, tietylle ympäristölle ominaisten äänien kokonaisuus, jolla viestitetään katsojalle mielikuva videon ympäristöstä, ajankohdasta ja tapahtumista. Esimerkiksi kuvaa ihmisiä täynnä vilisevästä kaupungin keskustasta voidaan tukea kävelevien ihmisten ja autojen ääniä sisältävällä äänimaisemalla. Äänellä voidaan myös korostaa tai kiinnittää katsojan huomio tiettyyn asiaan tai tuoda esille asioita kuvan ulkopuolelta. Esimerkiksi kuvassa, jossa näkyy sängyssään nukkuvaa henkilöä, voi herätyskellon ääni kertoa katsojalle, että kohtauksessa on aamu. [4, s. 194–195.]

Ääni voi olla joko mono- eli yksikanava- tai stereo- eli monikanavaääntä. Yksikanavaääntä hyödynnetään monesti puheen nauhoittamisessa. Monikanavaäänellä, jossa ääni tallennetaan useammalle kanavalle, saadaan aikaan vaikutelma äänen suunnasta ja paikasta. [4, s. 249–251.] Elokuvissa hyödynnetään monesti viiden kanavan ääntä, jossa kanavien voimakkuus- ja vaihe-erot äänentoistossa luovat vaikutelman äänen sijainnista ja liikkeestä.

Äänitystilanteessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, mitä ääniä halutaan tallentaa ympäristöstä. Ylimääräiset äänet tulisi pyrkiä minimoimaan jo äänitystilanteessa, koska jälkikäsittelevaiheessa ylimääräisten äänien poistaminen ääniraidalta vahingoittamatta ääniraidan äänenlaatua kokonaisuudessaan on haastavaa. Ympäristön äänten hallintaan pystytään vaikuttamaan valitsemalla hiljainen tai eristetty äänitystila, jos siihen on mahdollisuus. [4, s. 257.] Äänten taltioimiseen pystytään vaikuttamaan myös mikrofonien tyypillä, sijoittelulla ja suuntauksella. Nykyaikaisissa kameroissa on sisäänrakennettu mikrofoni, mutta tuotannossa on hyvä käyttää useampaa erityyppistä ulkoista mikrofonia, jotta äänet saadaan taltioitua halutulla ja tilanteen vaatimalla tavalla. Erilaisissa mikrofoneissa on erilaiset suuntakuviot, mikä määrittää, miltä alueelta mikrofoni ääntä tallentaa. Esimerkiksi, jos halutaan äänittää ympäristön ääniä, on hyvä käyttää mikrofonia, jonka suuntakuvio on joka puolelta nauhoittava pallon muoto. Tällöin äänen suunnalla ei ole väliä ja kaikki äänet taltioituvat tasapuolisesti. [4, s. 253–254.] Haastattelutilanteessa, jossa halutaan taltioida vain haastateltavan henkilön ääni, on syytä käyttää vain lähietäisyydeltä ääntä taltioivaa nappimikrofonia, joka kiinnitetään haastateltavan henkilön läheisyyteen, esimerkiksi paidankaulukseen. Näin taustan äänet jäävät pois ja saadaan taltioitua vain haluttu ääni.

Äänenvoimakkuustasot on myös syytä tarkistaa ennen kuvaamisen aloittamista. Liian voimakkaalla tasolla oleva ääni säröytyy, ja liian hiljaista ääntä on taas vaikea jälkikäteen voimistaa ilman, että taustakohina ei merkittävästi kasvaisi. [4, s. 258–259.] Jos mikrofonin sijaintia muutetaan, on äänenvoimakkuustasot syytä tarkistaa uudelleen.

5.3 Jälkituotanto

Varhaisissa videotuotannoissa videomateriaali taltioitiin filmille, jolloin kuvamateriaali editointiin fyysisesti leikkaamalla osia filminauhasta ja yhdistämällä nämä osat halutuksi lopputuotokseksi. Toisessa, myöhemmin syntyneessä menetelmässä halutut video-

leikkeet siirrettiin alkuperäiseltä tallennusnauhalla lopulliselle filminauhalle siinä järjestyksessä, missä niiden haluttiin lopullisessa tuotoksessa esiintyvän. Tätä editointimenetelmää kutsutaan lineaariseksi leikkaamiseksi. [16, s. 10.] Lineaarinen leikkaaminen on melko rajoitettua ja aikaa vievää verrattuna nykyaikaisiin jälkikäsitteilymenetelmiin. Videoleikkeiden fyysisen muodon vuoksi ovat materiaalin käsittely- ja muutosmahdollisuudet kertaluontoisia ja virheille on vähän varaa. Leikkeiden kopiointi on myös aikaa vievää.

Analogiset videokasetit mahdollistivat videomateriaalin siirtämisen digitaaliseen muotoon työasemalle hyödyntämällä nauhuria ja työaseman videokorttia, joka muuntaa analogisen signaalin digitaaliseen muotoon. Työasemat olivat usein erillisiä, ja materiaali siirrettiin useamman työaseman kesken manuaalisesti. Videomateriaalin siirtäminen työaseman kiintolevyllä digitaaliseen muotoon mahdollisti videoeditointiohjelmistojen hyödyntämisen ja digitaalisten videoleikkeiden sijoittelun ohjelman aikajanelle, jossa videoleikkeiden paikkaa pystyttiin muuttamaan rajattomasti ja muutoksia videomateriaaliin tekemään ilman, että alkuperäinen materiaali vahingoittuisi. Tätä kutsutaan epälineaariseksi leikkaamiseksi. [16, s. 11.]

Digitaalisissa videokaseteissa materiaali voidaan siirtää työasemalle esimerkiksi USB-tekniikan avulla, eikä erilliselle videokortille ole tarvetta. Kasettien kopioimisen yhteydessä tapahtuva videomateriaalin kuvanlaadun heikkeneminen ei myöskään ole enää merkittävää kasettien digitalisoitumisen myötä. Videomateriaali editoidaan kaseteilta kuitenkin melko samalla tavalla kuin analogisissa kaseteissa. Videomateriaali siirretään kasetilta tiedostomuotoon työasemalle, jossa tehdään tarvittava editointi. Tämän jälkeen videomateriaali siirretään takaisin kasetille. [16, s. 11.]

Nykyään videokamerat tallentavat kuvatun videomateriaalin suoraan tiedostomuotoon muistikortille, jossa videomateriaalia voidaan muokata jopa suoraan muistikortilta [16, s. 11]. Materiaali on videotuotannossa nykyään tiedostopohjaisessa formaatissa aina videomateriaalin taltioimisesta jälkikäsitteilyyn ja monesti julkaisuun asti. Tiedostopohjaisessa formaatissa videomateriaali on huomattavasti nopeampaa siirtää työasemalle ja editointiohjelmistoon verrattuna kasetteihin ja materiaali on käytettävissä heti kuvauksen jälkeen, koska se on jo valmiiksi tiedostomuodossa. [16, s. 11.]

Tiedostoformaatin etuna on myös videotiedostojen sisältämä metadata eli tiedoston sisältöä kuvaava tiedosto. Metadatatiedosto tallennetaan videotiedoston yhteyteen

yleensä tallioimistilanteessa eli silloin, kun videotiedosto luodaan, mutta metadatatietoa voidaan lisätä videotiedostojen yhteyteen myös myöhemmässä vaiheessa tuotantoa tai mahdollisesti ennen kuin tiedostoa on edes luotu. Metadatatiedostosta löytyy yleensä tieto videotiedoston talliointiajankohdasta, kameran mallista, kuvasuhteesta, videoleikkeen pituudesta, tiedoston koosta ja tietyissä kameramalleissa ja -laitteissa tieto kuvaamispaikasta, jossa hyödynnetään kameran GPS -paikkatietoa. [17, s. 11.]

Metadatan tarkoituksena on helpottaa videomateriaalin ja -tiedostojen jäsentelyä, hallintaa ja tietyn tiedon löytämistä [16, s. 13]. Esimerkiksi, kun tallioituja videoleiketiedostoja on satoja tai jopa tuhansia, metadata toimii monesti leikkaajien tärkeänä työkaluna, jonka avulla voi löytää vaikka tietynä päivänä kuvatut videotiedostot. Metadata on nopeuttanut varsinkin videotuotantoa verrattuna filmituotantoon, jossa tuotettiin kuvausraportteja, joita leikkaajat hyödynsivät tarvittavan materiaalin löytämiseksi. [16, s. 11.]

Leikkaus

Leikkauksen tarkoituksena on poimia alkuperäisestä kuvatusta materiaalista halutut videoleikkeet ja yhdistellä ne tavoitelluksi kokonaisuudeksi. Leikkausvaiheen tärkeimpiä elementtejä ovat sisällön koostaminen eli videoleikkeistä rajataan tietty kohta tai kohtia, jotka siirtyvät lopulliselle videotuotokselle. Videoleikkeet, niiden halutut kohdat ja ääniraidat valitaan ja muokataan siten, että ne tukevat kerrottavaa tarinaa. Tärkeä seikka on esimerkiksi videotuotokselle suunnitteluvaiheessa asetettu enimmäispituus, jolloin lopulliseen videotuotokseen tuleva videomateriaali on valittava tarkkaan, jotta pysytään annetussa enimmäispituudessa. Leikkausvaiheessa hyödynnetään erikseen tuotettua leikkauksikäsitteistä. [7, s. 19–20.]

Yleisesti leikkaamisessa on hyvä käyttää ja yhdistellä lyhyitä videoleikkeitä, jotta katsojan mielenkiinto pysyy yllä ja kerronta monipuolisena. Tämä voi olla kuitenkin haitallista opetusvideoissa, jossa opetettavan asian tulee tulla ilmi tarpeeksi selvästi ja riittävän havainnollisesti. Videoleikkeiden nopeutta voidaan myös säädellä ja käyttää tehokkeinä. [7, s.19–20.] Hidastettu videoleike voi kuvastaa tapahtuman dramaattisuutta kerronnassa, ja suuresti nopeutetulla videokuvalla voidaan ilmentää ajankulkua tarinassa. Leikkaaminen ja lähes koko jälkituotantovaihe toteutetaan työasemilla erilaisten ohjelmistojen avulla. Näihin ohjelmistoihin lukeutuu niin editointi- kuin tehosteohjelmia.

Ammattimaiset editointiohjelmit pystyvät käsittelemään useita eri video- ja ääniraitoja samanaikaisesti, ja kuvaa ja ääntä pystytään yhdistelemään monilla eri tavoilla. Tätä havainnollistetaan kuvassa 7. Ammattimaisia editointiohjelmia ovat esimerkiksi Adobe Premiere- ja Applen Final Cut -ohjelmit. Tehosteohjelmat ovat kuvankäsittelyyn keskittyviä ohjelmia, joilla pystytään käsittelemään videokuvaa itsessään ja sen sisäisiä elementtejä ja muuttamaan myös ääniraitojen ominaisuuksia. Tällaisia ohjelmia ovat esimerkiksi Adobe After Effects, Adobe Soundbooth ja Applen Motion. [4, s. 226.]



Kuva 7. Adobe Premiere Pro CS4 -editointiohjelmito [18].

Tehosteet

Jälkituotantovaiheeseen kuuluu myös varsinaisen leikkaamisen lisäksi tehosteiden lisääminen ja äänen ja videokuvan ominaisuuksien säätäminen. Tehosteita ovat esimerkiksi erilliset äänet tai animaatiokuva, joka lisätään näytettävän videokuvan päälle. [7, s. 19–20.] Siirtymät videoleikkeiden välillä toteutetaan usein erilaisten tehosteiden avulla. Ristikuva- eli crossfade-siirtymässä videoleike siirtyy toiseen videoleikkeeseen ensimmäisen videoleikkeen ”haalistuessa” mustaksi ja seuraavaan videoleikkeen piirityessä mustasta näkyväksi. Tämä luo pehmeän ja rauhallisen vaikutelman siirryttäessä kokonaisuudesta toiseen videolla. Tällaisia siirtymiä on valmiina tuotettuina eri editointiohjelmitoissa, ja niitä voidaan käyttää sellaisenaan ohjelmasta käsin.

Värien ja valoisuuden säätö

Videokuvan värien, kontrastin ja kirkkauden säätäminen kuuluu oleellisena osana jälkikäsittelyprosessiin. Kuvatun videomateriaalin värit usein vaihtelevat hieman eri kuvausolosuhteiden vuoksi tai jos valkotasapaino on säädetty kuvaustilanteessa väärin. [7, s. 24.] Jälkikäsittelyvaiheessa tarkoituksena on säätää lopullisen videotuotteen kaikkien videoleikkeiden värit luonnollisiksi ja yhteneviksi ja luoda näin eheä esteettinen videokokonaisuus. Kuva saattaa olla liian sinertävä, punainen tai kellertävä kameran asetuksista ja kuvaustilanteesta riippuen. Tämä korjataan editointiohjelmistossa värinkorjauksella säätämällä videokuvan kolmen päävärin, vihreän, sinisen ja punaisen värikanavia. Ohjelmistoissa on automaattisia värinkorjaustyökaluja, mutta värien tasapainon säätö kannattaa tehdä manuaalisesti ohjelman värikanavien värikäyriä hyödyntämällä parhaan ja luonnollisimman lopputuloksen saamiseksi. [7, s. 24.]

Värit ja valoisuus kuvassa kannattaa säätää mahdollisimman luonnolliseksi, mutta jos tämä ei ole mahdollista, säätö kannattaa tehdä mieluummin vähän liian tummaksi kuin liian vaaleaksi, jotta valkoiset pikselit kuvassa eivät pala puhki. Kontrastia kannattaa olla myös tarpeeksi, jotta videokuva saa syvyyttä. Värinkorjausta kannattaa tehdä maltillisesti, koska se heikentää videokuvan laatua ja luo kohinaa, joka ilmenee kuvan rakeisuutena. [7, s. 24.]

Yksi editointiohjelmistoissa tehtävistä videokuvan muokkaustoimenpiteistä on kohinan poisto. Videokuvassa se aiheutuu yleensä kuvan sähköisestä vahvistuksesta kamerassa eli gainista. Editointiohjelmistoissa on valmiita työkaluja videokuvan kohinan poistoon. Nämä työkalut hyödyntävät algoritmeja, jotka muokkaavat kuvasignaalia ja poistavat häiriösignaalia tai syntyneitä ylimääräisiä pikseleitä. [19.] Kohinan poisto toimii vain tiettyyn pisteeseen asti, eikä läheskään aina poista täysin kuvan kohinaa. Paras keino välttää kohinan syntyminen on asettaa kameran asetukset optimaalisiin arvoihin kuvaustilanteen mukaan.

Äänen muokkaaminen

Myös äänen muokkaaminen tehdään jälkikäsittelyvaiheessa. Tärkeimpiä toimenpiteitä ovat videoleikkeiden ääniraitojen äänentasojen säätäminen sopivalle ja yhtenevälle voimakkuudelle editointiohjelmiston avulla. Äänentasot saattavat vaihdella kameran asetusten kuvaustilanteessa ja mikrofoniin sijoittelun mukaan. Ääniraidoilla saattaa

esiintyä ylimääräisiä ääniä tai taustakohinaa. [7, s. 22–23.] Taustakohinaa saadaan poistettua ääniraidalta editointiohjelmien työkalujen tai erillisten äänen käsittelyyn keskittyvien ohjelmistojen avulla. Ääniraidalta poistetaan tietyn taajuuden signaalit, jolloin kohina poistuu tai ainakin vaimenee. Tämä vaikuttaa myös ääniraidan laatuun, ja ääniraidasta saattaa tulla luonnottoman kuuloinen. [7, s. 22–23.] Paras tapa estää taustakohinan syntyminen on asetella ja testata mikrofonit huolellisesti ja säätää kameran ääniasetukset halutulla tavalla ennen taltioimista. Ylimääräisiä ääniä, kuten kolahduksia, pystytään myös poistamaan ääniraidalta jälkikäteen, mutta tämä saattaa olla haastavaa niin, ettei muun äänimaailman laatu kärsi. [7, s. 22–23.]

Julkaisu

Jälkikäsitteilyn ja koko videotuotantoprosessin viimeinen osuus on julkaisu. Kun videotuote on saatu viimeistelyyn muotoon, se pakataan videotiedostoksi editointiohjelmistossa. Tärkeä asia tätä vaihetta on videotuotteen julkaisumuoto eli se, missä ja miten videota tullaan esittämään. Julkaisumuoto on yleensä määritelty jo esisuunnitteluvaiheessa. Julkaisumuoto määrittää julkaisumuotoon ja videon kompressoimiseen liittyvät seikat. Videoformaatti määrittää monesti, millä alustoilla ja laitteilla videoita voidaan katsella. [7, s. 26–27.]

Kompressoinnilla eli pakkaamisella vaikutetaan videon tiedostokokoon pienentämällä sitä ja näin vaikuttamalla julkaisumahdollisuuksiin. Kaikki julkaisumuodot eivät tue pakkaamatonta videomateriaalia. On olemassa häviöllisiä ja häviöttömiä pakkausmenetelmiä. Häviöttömät pakkausmenetelmät eivät hävitä informaatiota, mutta ovat huonosti sovellettavissa videokuvaan. Häviölliset pakkausmenetelmät hävittävät videokuvasta informaatiota, kuten sävyjä ja korkeilla taajuuksilla olevaa informaatiota, jota ihmissilmän on vaikea erottaa. Näin lopputulos näyttää samalta pakkauksen jälkeen, mutta on pienemmässä tiedostokoossa. Häviöllisesti pakattua videota ei pystytä enää palauttamaan alkuperäiseen muotoonsa. [7, s. 26–27.]

Julkaisumuoto vaikuttaa siihen, millä alustoilla videota voidaan toistaa. Yleinen tiedostoformaatti on H.264 (MPEG-4), joka on standardi televisio-ohjelmissä ja voidaan toistaa lähes kaikilla alustoilla ja laitteilla pienellä tiedostokoolla. Muita formaatteja ovat Microsoftin AVI ja Apple Quicktime. [7, s. 26–27.]

Nykyajan jakelukanavana toimii Internet. Nykyään videot julkaistaan monesti verkossa, minkä hyviä puolia ovat paikkariippumattomuus ja hyvä saatavuus. Videon voi katsoa mistä tahansa verkkoyhteyden avulla, ja verkossa julkaistu video saavuttaa myös helposti suuren kohdeyleisön. Tähän tarkoitukseen sopii hyvin H.264-formaatti. Video voidaan julkaista myös fyysiselle tallenteelle, kuten DVD:lle. Tällöin videon täytyy olla MPEG-2-formaatissa. [7, s. 27–28.] Fyysiselle tallenteelle julkaiseminen tehdään yleensä, jos videota halutaan esittää vain tietyllä laitteella tai tietylle kohderyhmälle.

6 Yhteenveto

Insinööriyössä toteutettiin Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin videodokumentaatio, joka koostui kolmesta eri videokokonaisuudesta. Videodokumentaatioissa esiteltiin projektin tavoitteita, toteutuskokonaisuuksia ja tuloksia ja selvennettiin ja havainnollistettiin ikäihmisten asumiseen, hyvinvointiin ja energiatehokkuuteen liittyviä ongelmia, ratkaisuja, toimintamalleja ja näkökulmia nykypäivänä ja tulevaisuudessa. Videotuotoksilla luotiin media ja kanava, jolla nämä kokonaisuudet voidaan esittää jäsennellysti ja havainnollisesti kohdeyleisölle helposti ja näkyvästi.

Insinööriyössä perehdyttiin nykyaikaisen videotuotannon prosessien ja työskentelymallien teoriaan ja tutkittiin vertailukohtana olevaa käytännön toteutusta. Työssä keskityttiin metodeihin ja näkökulmiin, jotka mahdollistavat informatiivisen ja havainnollisen esittelyvideotuotteen luomisen. Videotuotoksissa hyödynnettiin teknisiä keinoja, jotka tukevat tavoiteltua havainnollistavaa esitystapaa. Työssä analysoitiin myös toteutukseen liittyviä ja teknisiä ongelmia, joita videodokumentaation tuotannossa ilmeni, ja käsiteltiin teoreettisia toteutustapoja ja -malleja.

Tehokkaat ja oikeanlaiset videotuotannot prosessit ja työskentelymallit ovat tärkeitä onnistuneen videotuotteen kannalta. Suunnitteluvaihe on tärkeä osa koko videotuotantoa, ja sillä luodaan pohja onnistuneelle tuotannolle ja tehokkaasti toimiville prosesseille. Tehokkaan ja onnistuneen tuotannon kannalta tärkeää on tuotantoryhmän sisäinen viestintä ja asiakkaan ja tuotantoryhmän välinen viestintä.

Videotuotantoprojekti saavutti asetetut tavoitteet ja täytti asiakkaan toiveet. Projektilla luotiin kanava Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -projektin tuloksien esittämiseen ja havainnollistamiseen ja uusi keino jakaa tietoa ikäihmisten hyvinvointiin, asumiseen ja energiatehokkuuteen liittyvistä seikoista.

Lähteet

- 1 Hyvinvointia ja Energiatehokkuutta Asumiseen -projekti. 2013. Verkkodokumentti. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
<<http://hea.metropolia.fi/>> Luettu 23.11.2013.
- 2 Hyvinvointia ja Energiatehokkuutta Asumiseen. 2011. Verkkodokumentti. Green-NetFinland Ry.
<<http://www.greenetfinland.fi/fi/index.php/HEA>> Luettu 23.11.2013.
- 3 Hyvinvointia ja Energiatehokkuutta Asumiseen. 2013. Verkkodokumentti. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
<http://hea.metropolia.fi/wp-content/uploads/hea_hankkeen_esite_04042012_final.pdf> Luettu 23.11.2013.
- 4 Keränen, Vesa, Lamberg, Niko & Penttinen, Jukka. 2005. Digitaalinen media. Jyväskylä: Docendo Finland.
- 5 Keränen, Vesa, Lamberg, Niko & Penttinen, Jukka. 2003. Digitaalinen viestintä. Jyväskylä: Docendo Finland.
- 6 Brandt, Renne. 2013. Tanssipeliopetusvideo. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 7 Helkamäki, Ira. 2013. Videotuotannon prosessit. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 8 Holmlund, Kim. 2010. Opetusvideotuotannon suunnittelu ja toteutus. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 9 Malmstedt, Markus. 2010. Videotuotannon työvälineet. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 10 Leponiemi, Kari. 2010. Videokuvaus taitoa ja tekniikkaa. Jyväskylä: Docendo Finland.
- 11 30 Minute Film School: Script breakdown, shotlists, storyboarding and scheduling. 2012. Verkkodokumentti. Mubi.com.
<<http://mubi.com/topics/30-minute-film-school-script-breakdown-shotlists-storyboarding-and-scheduling>> Luettu 23.11.2013.
- 12 Storyboarding, Stanford Academic Computing Services. 2013. Verkkodokumentti. Stanford University.
<https://coursework.stanford.edu/access/content/group/Multimedia/storyboards/keneth_chan_storyboard001.png> Luettu 23.11.2013.

- 13 Kuvakerronta. Videotuotannon perusteet. 2013. Verkkodokumentti. Apogee Productions.
<http://www.apogee.fi/wp-content/uploads/2013/05/0602_Kuvakoot.jpg> Luettu 23.11.2013.
- 14 Halonen, Noora. 2011. Asiakas pohjaiset videotuotantoprojektit. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 15 Film Analysis: Visual Style. 2012. Verkkodokumentti. University of Alabama.
<http://www.tcf.ua.edu/Classes/Jbutler/T440/ButlerFig07-30_Three%20point%20lighting.jpg> Luettu 23.11.2013.
- 16 Paasonen, Matti. 2009. Videosisällön elinkaaren perustaminen ja hallinta tiedostopohjaisessa verkotetussa tuotannossa. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 17 Niittynen, Kimmo. 2009. Videon tuottamiseen ja lähetykseen käytettävän älypuhelinsovelluksen suunnittelu ja toteutus. Insinööriyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu.
- 18 FMC Review – Adobe Premiere Pro CS4 is ready for Primetime. The Process of Filmmaking. Verkkodokumentti. Filmmaking Central.
<<http://filmmakingcentral.com/fmc2/wp-content/uploads/2008/12/premui1.jpg>> Luettu 23.11.2013.
- 19 Hafner, Michel. Digital Noise Reduction on DVD: Background and Examples. 2002. Verkkodokumentti. Cinedrome.
<<http://www.cinedrome.ch/hometheater/dvd/dnr>> Luettu 23.11.2013.

Hyvä ikääntyminen -videon leikkauskäsikirjoitus

Otsikko:

Hyvä ikääntyminen

Loppukiri seniorien asuinyhteisö ja Osuustien Vanhustentalo.

1. osa: Talojen fyysinen esittely ja nimet: etsikää materiaalista hyviä kuvakulmia, jotka kuvaavat peräkkäin molempia taloja. rakennuksia ulkoapäin ja kauniita kuvakulmia sisältä, esineitä. (oli alkuperäisissä klipeissä, vaikka koosteessa ei ole)

- selostus testinä vai puheena?:

Loppukiri:

Osuustie:

2. osa Väliotsake: Hyvä ikääntyminen kohtaamisina

Kohtaukset otsikko	video ja ajoitus	kommentteja
Osuustiellä		pätkiä haastatteluista otsikot tekstillä väliin
- Turvallinen arki	2:05 – 2:11 hyvä hoito, ystävälliset hoitajat ja kivoja ihmisiä 4: 24 – 4:47 kun mun mies sairastaa 6:03 - 6:24 paikkana mukava lähellä minä hoidan vielä käyn kaupassa	kun leikkaatte videota, miettikää luontevaa etenemisestä ja muokatkaa tarpeen mukaan
- Ystäviä	- 3:21 – 3:31mulla on paljon ystäviä, jotka pitävät minusta huolta, kun tietävät.. - 7:25 se on parasta että ystävyys 7:49	ks. ed
Loppukirissä		
- Toiset ihmiset	-3:54 - 4:30 mistä tulee kiva olo- toisista ihmisistä - 14:10 - 14:22 on semmoinen kiva tunne että kaikkien kanssa voi jutella - 16:32 - 16:42 olen saanut uusia ystäviä	ks.ed

	20:34 -20:37 on kauheen kiva tää naapuriapu ja huolehtiminen toinen toisistamme 3 s	
- koti	- 5:47 - 6:10 oma koti tärkeä - toinen koti yhteisö - saa turvaa - 15:53 - 16:02 Nyt minä olen tullut kotiin se on aina mielessä	ks.ed

3. osa: Väliotsake Hyvä ikääntyminen arjen toimintoina

Kohtaukset otsikko	video ja ajoitus	kommenteja
Osuustie - mielekästä tekemistä, tapahtumia ja ryhmätoimintaa		kun leikkaatte videota, miettikää luontevaa etenemisestä ja muokatkaa tarpeen mukaan
-	2:32 semmoista luentoja ja ...2:51 (kuvausta toiminnasta)	haastattelu
-	6: 27 -6:33 näissä tapahtumissa käyn tykkään että täällä jotain touhua on - kuvien katselua 0:14 -0:23 s - tanssia lähikuvassa: 00:48 -00:57	- ääni taustalle ja kuvien katselu kuvaksi - tanssi omalla musiikilla ed. perään
- Kirjansidontaa ja leivontaa opiskelijoiden kanssa	kirjansidontaa: 1:02- 1:08, 1:23- 1:30 Leipomiseen: - pätkä kaulimista ja tillin leikkausta 00:06- 00: -taikinän vispausta 00:37 - 0:48	tausta?

	<ul style="list-style-type: none"> - sipulin leikkaus: 0:51-0:57 - piirakka: 00:58 - - katettu kahvipöytä ja kahvihetki 	
- yhteinen tila kokoon- tumiseen	7:56- 8:28 minä odottaisin, että me saataisiin sellaiset tilat	
Loppukiri –		
Yhteisöllisyyttä rakentamassa	<ul style="list-style-type: none"> - 00:00 -00:07 me hankittiin astiat iitalasta -0:36 - 0:44 mehän innos- tuttiin koko porukka keksi- mään lauseitanti vaikka kuinka paljon - sanonnat: rakkaus on tu- kemista tukeminen on rak- kautta; uusi aamu uusi alku, miellyttävät sanat ovat hu- najakenno, Elämä maistuu, anna tilaa, rohkeus kasvaa treenatessa, parempi myö- hään kuin ei silloinkaan, ystävyyden talo, jos pelkää susia et saa sieniä, sinä sellaisena kuin olet, lauma lämpöä luo, - 4:33 - 0:44 ollaan liikkees- sä lähdetään harrastamaan muualle - 2:19 - 2:37 lauseet on myös puolapuissa 	<ul style="list-style-type: none"> - kun leikkaatte videota, miettikää luontevaa ete- nemisestä ja muokatkaa tarpeen mukaan - sanonnat luettelona
Yhteinen ruokailu – yhteisöllisyyden kruunu	16:53 - 17:07 kruununjalo- kivi ruokailu viikoittain arki- päivisin	Ääni taustalle ja ruoan- laitto ja kattaus kuvaksi

	-0:30 - 0:33, 00:38 - 00:41, 00:48- 00:49, ruoanlaittoa - 00:56 - 01:03 pöytien kat- tausta	
Valaistus tukemaan arjen toimintaa	- 21:11 - 21:17 tämä Hea hankekin on arvokas, saanut apua - 0:19 - 00:25 millä tavalla pystytään toimintaympäris- töä tukemaan että näkö hyvin 6 - 00:43 - 0:45 valon mitta- usta (näkyy koko ihminen myös pää) 2 - 01:11 - 01:18-01:22 por- taissa keskustelua 11 - 01:46 - 01:51 niin se aut- taa valo 5 02:07 - 02:18 hissi 11	kun leikkaatte videota, miettikää luontevaa ete- nemisestä ja muokatkaa tarpeen mukaan

Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen -videon leikkauskäsikirjoitus

HEA Loppukiri Leikkauskäsikirjoitus:
 VIDEOKÄSIKIRJOITUS, JOKA ESITETÄÄN LOPPUKIRIN ASUKKAILLE

OTSAKE

Koti, joka mahdollistaa hyvän asumisen. (Musiikkia)

Kahdeksan Loppukirin asukasta pohtii, mistä asioista syntyy hyvä asuminen Loppukirissä?

Kuvattu Loppukirissä Perjantaina 2.11.2012

Osallistujat:

1. Leena Huovinen
2. Marja Toivonen
3. Leo Tuunainen
4. Liisa Roinisalo
5. Marjatta Kopra
6. Onerva Pitkänen
7. Marjaliisa Engström
8. Paula Heikkilä

Haastattelija: Kaija Matinheikki-Kokko, Metropolia amk

Kuvaajat: Kasper, Ville, Timo Metropolia Tähän koosteeseen haastattelu kokonaisuudessaan (=30 min.). Esiintyjien nimi tekstinä esille kunkin puheenvuoron alkaessa (nimet esiintymisjärjestyksessä). Replikkien pääkohtia jäsennetään väliteksteillä, jotka oikeassa sarakkeessa. Kerrontaa elävöitetään haastattelukuvan ohella kerrontaan osuvilla kuvilla, joista esitys tässä. (Voiko rajata vielä tässä vaiheessa kuvaa? Puhuja, käsien viestiä...)

1	Tekstititys /kuva
Leena Huovinen Tarvitsen näitä muita ihmisiä Tehdä, mistä tykkään 2.22 (min) Ruokailu kulmakivi - kynnyks ...olen ollut alusta asti 3.10 Naapuri 3.52 Missä kiva kohta, liittyy näihin muihin ihmisiin 4.10 "pitää olla seurallinen , kuitenkin toisista syntyy se ilo... tukea toisistamme, naapuruusapu	<i>Leena Huovinen</i> <i>Tarvitsen näitä muita ihmisiä... (=teksti)</i> <i>Taustakuva: Ihmisiä keskustelemassa (2.11)</i> <i>Kuvaa ruokailutilanteista</i> <i>Leena ajaa siivouskoneella -klippi</i> <i>(teksti) Toisista syntyy se ilo</i>

2-3Marja ja Leo	Teksti/taustakuvaa
<p>4.34 Tärkeä puoliso mukaan 4.57 Kotisairaanhoidaja kokemukset -mitä yksinäinen vanhuus 5.40 Yhdessä tänne parisuhde ja oma koti tämä toinen iso koti, yhteisö 6.15 palstaviljely 6.34 turvallista, yhdessä järjestetään.. Leo Tuunainen 7.19 ...myötäilee puolison ajatuksia. Säännöllisesti talon yhteisissä töissä</p>	<p>Marja Toivonen ja Leo Tuunainen Yhdessä Loppukiriin (=teksti) 4.56 Mitä on yksinäinen vanhuus ... 5.39 Pieni ja iso koti Taustakuvaa yhteisöstä Taustakuvaa miehiä työn ääressä</p>
4	Tekstitys, taustakuvaa
<p>Liisa Roinisalo 7.34 elämäntilanne, jossa muuttopäätös Rohkeutta, apua muuttamisessa, vanhan asunnon myynnissä 9.18 6vuotta olen asunut ja olen tyytyväinen 9.38 ...mulla on seuraava paikka Malmilla (hautausmaa)</p>	<p><i>Liisa Roinisalo</i> <i>Muuttopäätös ja rohkeus kasvaa (=teksti)</i> 6 vuotta Loppukirissä</p>
5	Tekstitys, taustakuvaa
<p>Marjatta Kopra 9.43 ...harrastuksiin mukaan Olen laiska, mutta monessa mukana Loppukirissä (70v.)</p>	<p>Marjatta Kopra Harrastuksiin mukaan...(teksti)</p>
6	Tekstitys, taustakuvaa
<p>Onerva Pitkänen 10.55 kuvaa miten tullut Loppukiriin 1 1/5 vuotta täällä 11.39 yksinäiseltä ja tylsältä 12.41 tyttärien kanssa tutkittiin ja päätös 12.56 koira mukaan, kissoja talossa jo olikin</p>	<p>Onerva Pitkänen Loppukiriin tyttärien tuella ja koira seurana... (teksti) Taustakuvaa yhteiselämästä Loppukirissä</p>

<p>13.16 kesäkuun alussa -kiva kohta tulla mukaan</p> <p>13.47 viihtynyt hyvin</p> <p>14.3 kiva tunne kaikkien kanssa välitön, voin hyvin (78 v)</p> <p>14.35 tytöt lähellä, hyvä olo</p>	<p>13.46 Kiva tunne kaikkien kanssa välitön - tytöt lähellä, hyvä olo (=teksti)</p>
---	---

<p>7.</p> <p>Marjaliisa Engström</p> <p>14.40...kun jään eläkkeelle, siirryn kerrostaloon</p> <p>15.05 avauksia uuteen</p> <p>15.20 yhteisöllis...</p> <p>15.54 2006 mukaan</p> <p>16.07 Nyt minä olen tullut kotiin</p> <p>Rytmi -joka kuudes viikko työviikko</p> <p>16.24 missä kaikessa mukana</p> <p>70 v. ja pystyn</p> <p>Ihmiset kaiken A ja O</p> <p>16.55 kruununjalokivi -yhteinen ruokailu</p>	<p>Tekstitys, taustakuvaa</p> <p>Marjaliisa Engström</p> <p>Nyt minä olen tullut kotiin (teksti)</p> <p>Kuvaa Loppukiristä ulkoapäin..</p> <p>Rytmiä elämään työviikosta ja harrastuksista</p> <p>Ihmiset kaiken A ja O</p>
--	---

<p>8</p> <p>Paula Heikkilä</p> <p>17.14 olen vielä työelämässä (65 v.) haluaisi enemmän aikaa olla mukana</p> <p>17.58 olisiko...</p> <p>18.14 mukaan rakennusvaiheessa 2003</p> <p>18.55 yksinäisyys pahinta mitä voi olla (vanhalle...) pahin loukku vanhalle</p> <p>19.20 mieli hyvänä</p> <p>20.03 jokainen tervehtii</p>	<p>Tekstitys, taustakuvaa</p> <p>Paula Heikkilä</p> <p>... yksinäisyys pahin loukku vanhukseksi, Loppukiriin mukaan jo rakennusvaiheessa 2003 (=teksti)</p> <p>Kuvaa yhteisötoiminnoista, kauniista esineistä</p>
--	---

TEKSTINÄ siirtymä TULEVAISUUS

Kun pohditte omaa ikääntymistänne, millainen kuva teillä on mielekkäästä tulevaisuudesta Loppukiri-kodissa? Mitä siihen tulisi kuulua?

20.39 ei me voida vihanneksina täällä olla

21.14 HEAn merkitys (HEA toiminnoista taustakuva)

21.31 Toinen vaihtoehto

21.52 Mahdollisimman paljon apua kotiin

22.30 saatava apua yksityisesti osaten, jos ei kunnan palveluna

23. henkilökohtaista apua

23.27 viesti päättäjille

23.38 yksilöllinen kuntokartoitus ja ohjeet Ei vain todeta vointia

24.25 palveluasuminen

24.56...en halua enää yksin olla...

25.30 Huolestuttaa, että tulee muistiongelmia -mitä silloin?

Missä vaiheessa tarvitsee enemmän tukea, kuka määrittää

27.45 ...päivä kerrallaan eikä hukkaan heitettyä huolehtimista

28. turvaranneke ensimmäinen askel...

28.52 Rytmitys keskeistä Loppukirissä

viikkorytmi..asioita jopa kuukauden päässä odottamassa

29.11 Mitä edessä

29.25 jotakin mitä odottaa... ei työelämän ehdoilla

oma työviikko tärkeä... perustavaa laatua oleva merkitys

Co-design by Game -videon leikkauskäsikirjoitus

HEA-hanke, PELI-VIDEON KÄSIKIRJOITUS

7.5.2013

1. Otsikko: Wellbeing and Energy Efficiency in Living
 - ensimmäisessä kuvassa vain otsikko, taustana HEA-esitteen taivas

2. Väliotsikko: Subproject
Positioning inside the Palomäki assisted living residence in Porvoo
Design collaboration
 - toisessa kuvassa nämä kolme alaotsikkoa, taustana HEA-esitteen taivas

3. What was the plan? Using design research method, playing a game which helps communication and sharing thoughts. The plan was for the designers and end-users to play a game which represents real life situations and at the same time co-design a new service.
 - taustalle Palomäen koko rakennuksen kuva/kuvia (mahdollisesti valokuvista) ja tämä teksti kuvan alareunaan
 - mahtuuko yhdellä kertaa samalle sivulle?
 - aika niin, että ehtii varmasti lukea tekstin

4. Where did it take place? Palomäki assisted living residence in Porvoo.
 - taustalle teksti Palomäen seinässä, videon aika 00:00-00:02
 - aika niin, että ehtii varmasti lukea tekstin

Videosta pois aikaväli 00:02-00:51

5. What was the game like? The Game board and Lego toys. The Game board was a copy of the actual layout of Palomäki assisted living residence and the Lego toys were representing the staff and the residents.
 - videon kohta 00:52-00:58
 - aika niin, että ehtii varmasti lukea tekstin

6. Who were included? The designers and end-users co-designed a new service. The end-users were nurses at Palomäki assisted living residence.

7. How did the game work? The nurses played the game and showed the designers what kind of real life situations they face at work. The designers facilitated the game by asking the nurses questions.

8. What were the results? A new concept service idea combining MariMils ELSI® Smart Floor and wireless positioning of the nurse.
 - kohtien 6-8 tekstit videon ajalle 00:59-03:20

- jos videossa ei ole klippejä 0027DS.MXF aika 00:00-00:30 ja 0029KP.MXF aika 00:20-00:58, niin voisi lisätä

9. What happens next? The new concept was implemented and it is now being tested at Palomäki assisted living residence.

- katson, jos tähän kohtaan voisi käyttää ottamaani valokuvaa Palomäessä pidetystä koulutuksesta (kamera nyt kotona, joten huomiseksi selviää)
- jos valokuva ei käy, niin täytyy miettiä tämä kohta uudelleen

10. Shooting and editing

Helsinki Metropolia University of Applied Sciences, Media Engineering students

Ville Koverola

Timo Haapala

Kasper Hakunti

11. Planning and script

Katri Korkalainen

Johanna Lappi-Ramula

Instructor

Erkki Rämö

12. Designers and facilitators

Ailukka Hovi

Ronja Mahosenaho

Thomas Wahl

Players

The nurses of Palomäki assisted living residence in Porvoo

13. 2013

- kohdat 10-13 omiksi kuvikseen Loppukiri-Mäntsälä -videon tapaan
- taustana HEA-esitteen taivas